

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec . . . „ 2.—20
za Nemčijo celoletno . . . „ 28.—
za ostalo inozemstvo . . . „ 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . „ 2.—
V upravi prejemam mesečno . . . 1-70

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . „ 7.—
za Nemčijo celoletno . . . „ 9.—
za ostalo inozemstvo . . . „ 12.—

SLOVENECE

Inserati:

Enostolpna petlivrst (72 mm):
za enkrat . . . po 18 v
za dvakrat . . . „ 15 „
za trikrat . . . „ 13 „
za večkrat primeren popust.

Poročna oznanila, zahvale, osmrtnice itd.:
enostolpna petlivrst po 23 vin.

Poslano:

enostolpna petlivrst po 40 vin

Izhaja vsak dan, izveniši ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vozni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravišтво je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne branilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani

Bizantinstvo in politični zločini.

Grškega cerkvenega razkola niso povzročili verski, ampak narodni in kulturni razlogi; rodilo ga je bizantinstvo. Odkar je cesar Konstantin sedež rimskega cesarstva prenesel v Carigrad (l. 330.), so se Grki začeli zavedati svoje nekdanje slave ter hrepeneti po cerkveni neodvisnosti od Rima, da bi še na verskem polju igrali isto vodilno vlogo kakor na političnem. Ob koncu 4. stoletja so na carigraskem cerkvenem zboru izrekli načelo, naj bi se cerkvena oblast in imenitnost ravnala po politični imenitnosti škofijskih mest in stolic; v imenu tega načela so zahtevali, naj ima carigraski škof vrhovno oblast v vzhodni cerkvi, ker je Carigrad »novi Rim«. Isto zahtevo so grški škofje stavili na kalcedonskem cerkvenem zboru (l. 451). Naravna posledica tega naziranja in te zahteve je bila, da so se zastopniki grške cerkve radi klanjali grški politiki ter klečeplazili pred bizantinskim dvorom.

In kakšen je bil bizantinski cesarski dvor? Bizantinski dvor je ohranjal stare poganske tradicije rimskega dvora ter podedoval gnolobo in propalost rimske države. Kakor so imeli poganski rimski cesarji vrhovno versko oblast, tako so si jo prisvajali tudi krščanski bizantinski cesarji. Le redki so bili škofje, ki so obsojali klečeplazenje pred državno oblastjo ter se upali proti državni vseomogočnosti nastopati za svobodo Cerkev. In kdor se je drznil nastopiti, je bil preganjan. Veliki sv. Ivan Zlatoust je pogumno zaklical, da je svetost krščanske morale več kakor politična oblast, a je zato umrl v prognanstvu; mnogi so se pa ogibali boja ter se rajši umikali v samoto.

Tako se je polagoma praktično udomačilo naziranje, da je grška narodna in politična korist vrhovno merilo v verskih in cerkvenih stvareh, trenutna narodna ali politična korist več kakor deset božjih zapovedi. Grško krščanstvo ni imelo moči, da bi do dna prerodilo grški narod. Protestant A. Harnack odločno trdi, da je krščanstvo na zahodu pač do dna prerodilo narode in jih vzgajalo v novi krščanski civilizaciji, toda grško krščanstvo je ostalo na površju; v vzhodni cerkvi je naposled grški narodni element, pokvarjen po azijskih primesih, prevladal nad krščanstvom. Znameniti bizantinist protestant Gelzer

pravi, da grška cerkev, vkovana v veri-ge bizantinstva, ni imela moči, da bi vzgajala in v duhu krščanske morale prerajala barbarske narode.

V tem ozračju je bujno rastla propalost starega rimskega dvora in gnoloba bizantinskih političnih bojov. Uporabljala so se najpodlejša sredstva, da so le služila trenutni politični koristi. V politiki in državni upravi so se udomačili zločini; neljube osebe so zastrupljali, jih morili ali oslepljali. Vsled azijskih vplivov se je stari rimski gnolobi pridruževala še krutost in surovost. Grška cerkev je pa vse to večinoma mirno gledala ali še celo očitno blagoslavljala.

V tem strupenem ozračju se je iz grškega narodnega ponosa in sovraštva ter iz politične pokvarjenosti rodil cerkveni razkol. V drugi polovici 9. stoletja je namesto slabotnega cesarja Mihaela III. vladal Bardas, o katerem pravi znameniti bizantinist Gelzer, da je bil bizantinski »nadačlovek«, ki se ni zmenil za vero in moralno ter bil pripravljen za najhujše zločine, ako je mislil, da mu morejo koristiti. Tedanji patriarh Ignacij ni hotel blagoslavljati te propalosti; zato je bil odstavljen (l. 857). Patriarhovega prestola se je polastil Focij. Rimski papež ni mogel potrditi Focija in ta se je ločil od Rima, dasi je sam priznal, da se grška in rimska cerkev v verskih resnicah prav nič ne ločita. Ko pa v Rimu niso hoteli potrditi njegove krivice, tedaj se pa je začel strastno boriti proti zahodni Cerkvi ter ji očitati krivoverstvo. Focij je vzbudil strastno sovraštvo Grkov proti Rimu ter temu sovraštvu dal navidezno versko podlago. Grška cerkev pa je odsej postala najvdanejša sužnja državne oblasti in narodnega šovinizma. Staro grško načelo, da je narodnost in politika vrhovno merilo v cerkveni upravi, je postalo osnovno načelo razkolne cerkve ter rodilo najhujše posledice za grško narodno in politično moralo.

Oglejmo si nekoliko grških političnih zločinov. Cesarica Irena je dala svojemu sinu Konstantinu iztakniti oči (l. 797), da je ne bi izpodrinil. Bardasova skrajna nemoralnost je povzročila cerkveni razkol (leta 857). Cesarica Zoe se je po ukazu svojega očeta poročila z oženjenim senatorjem Romanom, ki se je moral v ta namen ločiti od svoje žene. O kakem ugovoru cerkvene oblasti ni nikakega sledu v zgodovini. O tej cesarici se je po Carigradu splošno govorilo, da je svojega moža Romana pozneje zastrupila; kljub temu jo je patriarh

poročil z njenim ljubimcem Mihaelom IV., ko je njen mož še ležal na mrtvaškem odru (leta 1034.). Leta 1184. je dal cesar Andronik legitimnega cesarja Alekseja zadaviti ter si je prestol zagotovil s celo vrsto najhujših zločinov, umorov, oslepljenj itd. To je pravi bizantinski Ivan Grozni, ki daleč presega moskovskega. Toda njegova krutost je bila grozno maščevana. Njegov naslednik Izak ga je vrgel v ječo, mu odsekal roko ter iztaknil oko; zverinska druhl ga je pa še strašno mučila ter ga nazadnje obesila za noge. Naj bo dovolj!

Pa porečete, saj tudi na zahodu v tem oziru ni bilo vse vzorno. Toda v Carigradu se je to vršilo sistematično. Že imenovani zgodovinar Gelzer v svoji zgodovini bizantinskih cesarjev ponovno trdi, da so se v Bizancu vse izjemne na cesarskem prestolu in vse večje politične izjemne izvrševale s skrajnimi krutostimi, umori, oslepljenji itd. Ljudstvo je te zločine večkrat očitno odobravalo ter se jih udeleževalo podobno, kakor se v novjšem času ljudstvo udeležuje političnih borb. Še hujše je pa to, da je grška vrhovna cerkvena oblast vse to molče odobravala ali celo blagoslavljala. Zato pa ni čudno, da bizantinsko razkolništvo ni zmožno, da bi narode vzgajalo in prenavljalo po načelih krščanske morale. Bizantinsko razkolništvo je torej skrivno političnih zločinov, ker je vsaj v praksi proglasilo vrhovnost narodne in politične koristi, ter vsled tega izgubilo moč, da bi moglo braniti svetost krščanske morale; bizantinsko razkolništvo je večkrat celo naravnost podpiralo politične zločine, ker je blagoslavljalo tiste, ki so jih izvrševali.

Ta žalostna slika bizantinstva je tem mračnejša, če se spomnimo, kako je tam na grškem Vzhodu v prvih krščanskih stoletjih cvetela krščanska svetost in gorečnost. A v poznejših stoletjih (od 5. stoletja dalje), ko bi bilo najbolj potrebno, da bi se nasproti napredujočemu bizantinstvu v javnem življenju uveljavljala načela krščanske morale, ravno takrat je začela notranja moč grške cerkve pojemati. Še do desetega stoletja so se med Grki nahajali mnogi plemeniti duhovi, a ti so bili po večini ljubitelji tihega samostanskega življenja. V samostanski samoti so z bridkostjo gledali propadanje cerkvenega življenja; živo so čutili potrebo cerkvene reforme ter se zavedali, da bi se ta mogla izvršiti le v zvezi z Rimom, kamor so z zaupanjem obračali svoj pogled. Med temi plemenitimi zastopniki

grške gorečnosti prvih krščanskih stoletij se posebno odlikujeta velika slovanska apostola sv. Ciril in Metod. Toda grška cerkev je vedno bolj propadala, se odtuževala Rimu in katoliški vesoljnosti ter se pogrezala v bizantinstvo.

Po atentatu na prestolonaslednika.

Sožalna seja »Kmetske županske zveze«.

Odbor »Kmetske županske zveze« je imel v nedeljo, dne 5. t. m. pred manifestacijskim zborovanjem v »Unionu« izredno sejo, v kateri je v imenu slovenskih županov dal duška čutilom vsled lopovskega zločina v Sarajevu.

Odposlal je po soglasnem sklepu predsedstvu c. kr. deželne vlade to-le pismo izjavo:

Vaša ekscelencija! Preblagorodni gospod deželni predsednik!

Podpisani odbor »Kmetske županske zveze« je storil v današnji seji pod vtisom najgršega zločina na presvetli vladarski rodovini sledeče navedeni sklep, ki ga priobčujemo Vaši ekscelenci s prošnjo, da ga blagovolite sporočiti na Najvišje mesto in biti pred Najvišjim prestolom tolmač globoko vdanih čutil slovenskih županov in občinskih zastopnikov, kojih srca bijejo za blagor Najvišje vladarske rodovine kakor tudi za našo širšo domovino Avstrijo. — Sklep se glasi:

»Odbor »Kmetske županske zveze« v imenu slovenskih županov in občinskih zastopnikov Kranjske izreka svoje najgrobokejšo ogorčenje nad groznim zločinom, ki mu ni primere v zgodovini in za kojega ni izrazov, da bi ga bilo mogoče dovolj ožigosati; obenem izreka odbor kot zastopnik slovenskih županov svoje najgrobokejšo sočutje, brezmejno vdanost in nemajno zvestobo slovenskih avtonomnih korporacij do Najvišjega prestola ter cele vladarske rodovine.

Vsa slovenska županstva se klanjajo Njegovemu Velicanstvu — prosič Boga, da nam ohrani preljubega vladarja še mnogo let v prosep mogočne Avstrije in v blagor naše ožje domovine.«

Odločni glasovi hrvaškega časopisja.

Sarajevski »Hrvatski Dnevnik« piše med drugim: Za Srbe in srbsko politiko v monarhiji je merodajen Belgrad, izjavil je zagrebški »Srbobran«. Belgrad je delal več let in let, pripravljal teren v hrvatskih deželah za svoje zločinske namene. Našel je na žalost poleg mnogih tukajšnjih z veleizdajskim duhom prepojenih Srbov tudi neke plačance med Hrvati, ki so sprejeli ogavno propagandistično srbijansko

LISTEK.

Josip Vandot:

Razor.

Slika iz davnih dni.

(Dalje.)

»O, oče, zakaj me sovražiš?« je zaklical. »Tvoj sin sem in ti me sovražiš, oče?« Zato me sovražiš, ker sem zapustil stare bogove in sem pričel spoznavati Krista, ki je edino pravi Bog. Oče, ne vem, kako je prišlo vse to. Sam preiščujem zdaj, kako je to mogoče, da sem postal tako hitro Kristov spoznavalec. A božja volja je morala biti tako. Vprašaj Pribignjeva in druge Slovence iz Rogovine. In kateri ti bo mogel povedati, zakaj je izpregledal tako naglo? Bila je višja moč nad nami, in ta moč se je razlila v naša srca.

Radegost je gledal sina in se je domislil, koliko je moral trpeti te dolge dni, odkar je pognal mladca od doma. Koliko noči je bdel in ni mogel zatisniti očesa! Kajti če je zaspel, je zagledal sina mrtvega na zeleni poljani. Kraj njega pa je stala neka čudna prikazen, ki mu je grozila s suho roko: »Ti si kriv njegove smrti, ki se zoveš njegovega očeta!« — In Radegost je zastokal in je trpel bridke muke,

Mati Božena je hirala in je jokala noč in dan. Radegost je ni mogel več pogledati. Kajti v vsakem njenem pogledu je videl očitanje: Ti si ga pogubil... Vrne mi sina nazaj! — Zbežal je zjutraj od doma in se je klatil do večera po črnem lesu, da bi potolažil svojo vest. Toda zaman. Vedno in vedno je moral misliti na sina — na sina, ki ga je pognal v daljni svet.

In zdaj ga vidi pred sabo, še bolj zagorelega po brazu, še bolj junaškega kot nekaj. Pridobil si je slave med Slovenci, in štejejo ga zdaj med prve mladce. A oče, njegov lastni oče ga zaničuje in ga podi kot izdajica od draga doma. Pa niti ne pomisli, koliko mora trpeti sin, ker ve, da ga zaničuje in sovraži lastni oče. Gorje! Smiluj se, sinji bogovi, ki ste vrnili izgnancu izgubljeno pravo in ste ga očistili v očeh rojakov-Slovenov! Smiluj se! — In Radegost je povsili glavo. Razmehčalo se mu je srce, in upornost in divj gnjev sta izginila hipoma iz njegove duše.

»Ničesar ni kriv svečenik Razor.« je nadaljeval Borut. »Samo svojo nalogo je vršil, in to nalogo je prejel naravnost od Krista. Ne sovraži ga, oče, ker je popolnoma nedolžen. Sovraži raje mene. Trpel bom in bom hodil po tujem svetu in bom mislil nate. Ne so-

vraž ga, oče! Odpusti mu — saj ni kriv ničesar.«

Radegost je dvignil hipoma glavo. Pogledal je sina s pogledom, v katerem je bilo polno ljubezni. Sam ni vedel, kaj se je zgodilo tisti hip z njim. Naenkrat je položil sinu roko na glavo in je izpregovoril:

»Odpuščaj ti, Borut, zaradi moje in materine ljubezni ti odpuščaj...«

Borut je zdrknil na kolena in se je oklenil njegovih nog. »Oče!« je zaklical.

A Radegost ga je dvignil. »Vstani, Borut,« je dejal mehko in prijazno. »Naj bo ljubezen med nama kakor nekda.«

Oče se je naglo okrenil, pa je odšel iz hiše. Tam na trati so stali Volčan, Pribignjev in Božena krog ležečega svečenika in so se pogovarjali potihoma. Radegost se jim je približal, pa je obstal pred njimi. »Odpustite mojim besedam,« je dejal. »Gnjev mi je napolnil srce, pa nisem vedel, kaj govorim. Odpustite mi vsi — ti, Volčan in ti, Pribignjev. Bogovi so hoteli drugače.«

In sedaj se je zgodilo čudo. Radegost je stopil k svečeniku Razorju. Dolgo mu je gledal v mirni, sveti obraz, katerega je obdajal neki čudoviti svet. In naenkrat se je nagnil Radegost nad svečenikom in ga je prijel

za mrzlo roko. Izpregovoril je s tresočim glasom, da so ga slišali vsi:

»Odpusti mi, svečenik! Moj srd mi odpusti, ki sem ga gojil v srcu do tebe. Izpregovori samo eno besedo... da mi odpuščaš.«

Mrzla roka se je stresla, in svečenik je odprl svoje prijazne oči. Nasmehnil se je, ko je spoznal klečečega moža, in s tihim, komaj slišnim glasom je izpregovoril: »Oj, Radegost, ti me držiš za roko? Ali je mogoče, ti ljubljeni Krist? Ali je mogoče, da si dodelil svojemu služabniku v poslednjih dnevih toliko sreče, toliko blagosti?... O, hvala ti, Izveličar... Sedaj pa rad zaprem svoje trudne oči...«

Svečenik je umolknil in je ležal spet mirno in pokojno, kot bi se bila preselila njegova duša že nad sinje zvezde. Zapihal je močen veter preko doline. Zašumeli so rumeni listi na drevju in so sfrčali potem z glasnim šestom na tla. Megle, ki so ležale na pogorju, so se pričele deliti. Prikazali so se hipoma beli snežniki, in kakor čisto srebro se je lesketal njih sneg.

Radegost pa je stal s sklonjeno glavo kraj svečenika in je gledal blede obraz...

(Dalje.)

službo ter počeli v velikem slogu, a pod firmo nekakega »narodnega edinstva« razvijati akcijo za srbsko osvojenje hrvatskih dežel. Pred Čabrinovićem in Principom smo imeli med seboj zarotnike, ki se niso skrivali, kajti to zaroto je ščitila fraza o »kulturnem in nacionalnem edinstvu.« S to frazo delajo že dolge mesece in leta za to, da bi ves narod hrvatski odtujili monarhiji in habsburški dinastiji in pridobili za Srbijo. Ta organizirana in dobro plačana četa veleizdajalcev dela nemoteno na to, da bi vso našo mladino prevredla na srbsko stran, da jo ogreje za politično edinstvo s Srbijo in da jo odtuji ne samo hrvaškimi narodnim idealom, temveč tudi dinastiji. Iz Belgrade se vzdržuje z dragim denarjem cel niz novin, ki imajo nalogo, vzgajati v hrvatskih deželah v tem zmislu hrvatski narod.

Cela vrsta listov na našem jugu so organi belgrajskega tiskovnega urada, ki imajo nalogo, da zrevolucionirajo Hrvate za velesrbsko idejo, za najnovejšo jugoslovansko središče Belgrad, za nacionalno osvoboditev v srbskem zmislu. Ne bi ubili Franca Ferdinanda, ako bi menili, da bo on nadaljeval sedanjo nesrečno protihrvatsko politiko. Pustili bi ga v miru, ker bi vedeli, da bi nadaljni protihrvatski sistem odtujil samsopsebi Hrvate dualistični monarhiji in jih pridobil za srbijanstvo. Ali v Belgradu so dobro vedeli, da je nadvojvoda Franc Ferdinand naklonjen Hrvatom, da namerava oživotvoriti staro pravdo in dati Hrvatom njihovo svobodo in ujedinjenje. Toda vedeli so belgrajski aranžerji atentata, da bi tedaj odzvonilo vsem srbskim aspiracijam in da bi zadovoljni hrvatski narod nikdar ne zaželel kralja Petra ali zedinjenja z barbarsko Srbijo. Da zabodejo nož v srce hrvatskega naroda, so poslali atentatorje v Sarajevo; da uničijo hrvatskemu narodu njegove lepe nade, zato so belgrajski krvniki izrekli ustno obsodbo nad našim dobrim, modrim in pravičnim prestolonaslednikom. To je torej delo in plod »narodnega edinstva«. To je zasluga »nacionalističnega« pokreta. In to si bo hrvatski narod zapomnil. Kadarkoli se bo našel med nami stvor, ki bi se usodil govoriti o narodnem edinstvu s Srbijo, nam bo stopil pred oči umorjeni prestolonaslednik, in mi bomo po dolžnosti in zaslugi obračunali z belgrajskim emisarjem. Vsaki organ tega protihrvatskega in protimonarhičnega gibanja nosi odslej na sebi znak ubojice, ker je izvršil umor na našem prestolonasledniku. Kadar se bo spominjalo na edinstvo med Srbi in Hrvat, bo vsakemu Hrvat, stopila pred oči krvava slika nadvojvode Franca Ferdinanda, ki so ga ubili Srbi. Za vse bodoče odnose napram Srbom bo merodajen pokojni prestolonaslednik.

Sarajevski nadškof katoličanom.

Sarajevski nadškof dr. Josip Stadler je izdal na katoličane oklic, v katerem pravi med drugim, da se zaradi tega, ker so nesrečni in brezbožni zarotniki, ki so pripravili in izvršili umor na prestolonaslednika in soprogi, pripadniki grško-vzhodne vere, ne more smatrati za njihovo dejanje odgovornega vsega naroda, ki pripada k tej veri. Z druge strani tudi niso poklicani edinci, da vrše maščevanje za zločin. Moje je maščevanje in plačilo — pravi Gospod.

Nadvojvoda prestolonaslednik Karel Franc Jožef

bo imenovan za polkovnika na cesarjev rojstni dan in pridelen nekemu artiljerijskemu polku. Istočasno bo imenovan nadvojvodov komorni predstojnik princ Zdenko Lobkowitz, ki je bil pred kratkim povišan za generalnega majorja, za najvišjega prestolonaslednikovega dvorjana.

Cesarjevo lastnoročno pismo knezu Montenuovu.

»Wiener Zeitung« objavlja danes sledeče cesarjevo lastnoročno pismo: »Ljubi knez Montenuovo! Ze več let stojite, spremljani od mojega popolnega zaupanja na čelu mojega dvora in ste vedno sporazumno z mojimi intencijami neutrudljivo in z velikim uspehom svoje odgovorne dolžnosti izvrševali. V zadnjih dneh Vam je smrt mojega ljubljene nečaka nadvojvode Franca Ferdinanda, s katerim so Vas trajno vezale zaupljive zveze, naložila izredne zahteve in se je ob tej priliki zopet pokazala Vaša požrtvovalna udanost nasproti moji osebi in moji hiši v visoki meri. Porabljam to priliko, da se Vam najtopleje zahvalim in Vas zagotovim priznanja za Vašo izborni zvesto službo.«

Pokojni prestolonaslednik in Jugoslovani.

»Obzor« prinaša z Dunaja o načrtih pokojnega prestolonaslednika na

slednje informacije: Istotako, kakor je ogrsko kraljestvo došlo do svoje prejšnje zgodovinske oblike, ravnotako bi tudi kraljevina Češka in kraljevina Hrvatska prišli do oživetovanja svojih zgodovinskih pravic na podlagi načela o narodnem edinstvu in avtonomiji. Kakor je moderno nemško cesarstvo zveza historičnih kraljevin in pokrajin, ravnotako bi imela postati Avstrija zveza kraljevin. V tej zvezi ne bi bila Ogrska malo prikrajšana, kajti mažarski imperijalizem, ki hoče na razvalinah drugih narodov zgraditi nacionalno državo, bi bil pokopan. Edinstvo vojske, financ, zunanje politike bi bilo osnovano podobno kakor v Nemčiji in le v toliko bi se moglo reči, da je bil pokojni nadvojvoda centralist. Ni tudi nemogoče, da je verjetno, da je nadvojvoda mislil tudi na secundogeniture in da bi njegovi sinovi, ki ne bi mogli zasedati avstrijskega prestola, dobili češko in hrvaško kruno, tako da bi avstrijski cesar kakor nemški cesar bil šef zaveznih avstrijskih držav. Nacionalne in historične države našle bi v tej zvezi svoje prisojno središče in je verjetno, da bi na tem temelju bil mogoč preporod Avstrije. Jugoslovani imajo zato povod, da oplakujejo mrtvega nadvojvoda, kajti ako tudi ne bi morebiti ta dalekosežni načrt uspel, ni dvoma, da se je nadvojvoda zanj zavzemal, in da je mogoče zanj tudi umrl.

Pokojni prestolonaslednik in hrvaško dijaštvo.

Pokojni prestolonaslednik Franc Ferdinand je posvečal veliko pozornosti hrvatskim polkom, v katerih služijo potomci starih hrvatskih junakov. Ni minila prilika, ki se mu je nudila, da ne bi odlikoval Hrvate. Za časa velikih vojaških vaj na južnem Ogrskem in na Hrvatskem je imenoval hrvatsko domobranstvo »vražjo divizijo«. Vedno se je tudi zelo pohvalno izrazil, kadar je govoril o moštvi ali častnikih 16., 70., 73. in 79. polka. Na svoja usta jih je hvalil pred spremstvom: »To so moji hrvatski krajišnici, oni marširajo in streljajo, da jim ni para!« Kako je bil naklonjen hrvatskim polkom, kaže to, da so bili pri zadnji spremembi garnizij prišli hrvaški polki št. 16., 96., 70. in 79. v najlepše garnizije, kakor Dunaj, Budimpešta in Temešvar. Osebito je odlikoval hrvatski varaždinski polk, ki je prišel na Dunaj, bil nastanjen v mestu, nedaleč od cesarskega dvora, a v bližini Belvedera. Govori se, da bi v kakem izrednem slučaju imel ta polk nalogo, čuvati cesarski dvor in Belvedere, a pred vsem, da prevzame stražo pod stanovanjem cesarja. To je izvanredno in edino odlikovanje svoje vrste, da je bil hrvatski polk pozvan, da čuva cesarski dvor.

Hrvatsko-srbska koalicija proti pravi zastopnikom hrvatskega ljudstva.

V včerajšnji seji hrvatskega sabora je prebral predsednik predlog, naj se izključi dr. Frank od 60 sej, posl. Vucetić in dr. Prebeg od 30 sej, mnogi drugi pa se naj ukore, ker so v prejšnji seji sabora skušali z velikim škandalom preprečiti sožalno izjavo sabora. Ob tej priliki je med frankovci nastal velik hrup. Vpili so: »Lopovi, bojazljivci, banditi! To je impertinenca! Sokrivci Principa!« Večina je burno odgovarjala. Poslanci so se zmerjali med seboj. Predlog je končno večina med burnim ploskanjem sprejela. Frankovci so seveda burno protestirali.

Popoldne je otvoril sejo ob pol 4. uri prvi podpredsednik dr. Magdić. Komaj je zazvonil, je pričel dr. Hrvat klicati: »Ubijalci! Lopovi! Plačanci!« Nastal je velikanski hrup. Čuli so se klici: »Doli belgrajski plačanci! Suštarji! Srbski sužnji! Ven z vami! Doli z lopovi!« Hrup je bil tak, da se ni ničesar razumelo. Na to je dal predsednik zapisnikarju nek spis, da bi ga prečital. Zopet je nastal nov hrup, poslanci so tolkli po klopih in razbijali sedali. Na predsednikovo znamenje z roko, se je dvignila večina s sedežev, a zakaj se je glasovalo na ta način, se ni moglo razumeti. Sredi največjega hrupa je bila seja prekinjena.

Bosensko-hercegovski sabor bo te dni zaključen.

Zunanje položaja sarajevski zločin ne izpremeni.

»Daily Mail« objavlja intervju svojega dunajskega dopisnika z neko visoko osebo avstrijske diplomacije, ki je izjavila: Napetost med Avstro-Ogrski in Srbijo obstoja, odkar je bil umorjen kralj Aleksander. Takrat se je pričela hudodelska agitacija proti Avstro-Ogrski, ki jo v Belgradu trpijo. Umor prestolonaslednika Franca Ferdinanda je posledica te agitacije, ki jo srbska vlada nikdar ni mogla zatreti. Vendar pa prestolonaslednikova smrt

zunanjo politiko ne bo izpremenila. Glede na Albanijo bo Avstro-Ogrska postopala roko v roki z Italijo in bo z drugimi velesilami nadaljevala organizacijo albanske države. Zdaj razpravljajo o avstrijskem predlogu glede na ustanovitev albanske milicije brigade, ki jo bo izuril polkovnik Philips.

Razpust vojaške pisarne rajnega prestolonaslednika.

Vojaško pisarno rajnega prestolonaslednika so že razpustili in arhiv zapечатili.

Užaljena hčerka rajnega prestolonaslednika Rudolfa.

Skoro vsi ogrski listi napadajo višjega dvornega maršala kneza Montenuova, ki ga dolže, da je izjavil, da ne more kneginji Windischgratz, hčeri pokojnega prestolonaslednika Rudolfa, odkazati nobenega prostora v dvorni kapeli, pri pogrebu nadvojvode Franca Ferdinanda, vsled česar je visoka dama užaljena odpotovala z Dunaja.

Milan Pribičević in sarajevski atentat.

Zagrebski »Srbobran« prinaša iz Budimpešte od svojega dopisnika sledečo brzojavko: Z ozirom na najavljenejšo vest, ki je dospela včeraj ob 5. uri popoldne s kompetentnega mesta v Sarajevo, ni major Pribičević v nobeni zvezi s sarajevskim atentatom. Preiskava je v toliko napredovala, da bi se njegova soudeležba dosedaj dognala, ako bi obstojala. Kolikor sem poučen, je to sporočeno diplomatičnim putem tudi srbski vladi. — Bilježimo.

Smrt brez bolečin.

Podobar Rudolf Valdec, ki je napravil v Sarajevo mrtvaški maski, je izjavil dopisniku »Az Esta«: Prestolonaslednikova mrtvaška maska dokazuje, da je bila smrt brez bolečin. V potezah se ne pojavlja niti znak smrtnega boja; na bolečine kaže edino, ker so otekle spodnje ustnice. Poleg močnega mišičevja sem zapazil še tetovacijo na levi roki, ki kaže kitajskega zmaja in je bilo zanj potrebnih do 2000 vbodljajev z iglo. Mrtvaški maski sem izdeloval 4 ure. Barva na prestolonaslednikovem obrazu se ni izpremenila; barva vojvodinjinoga obraza je bila rumena.

Kdo je organiziral atentat?

Iz Zagreba poročajo: V zvezi z napadalcem Schafferjem aretovani monter Jakšić je priznal v preiskavi, da se je sešel meseca maja z dvema tovarišema, ki tudi pripadata nacionalističnim skupini, v Belgradu z večimi revolucionarji v Narodni Obrani, pri kateri je dodeljen tudi major Pribičević. Ob tej priliki se je sklenilo izvršiti atentate na vodilne osebe monarhije. Govorilo se je tudi o atentatu na prestolonaslednika. V istem času se je mudil v Belgradu tudi poslanec Vuković. Vse to so sporočili tudi državne pravdnistvu, ki pa bržkone o teh izpovedbah ni obvestila bana, ker bi v tem slučaju prestolonaslednikovo potovanje v Bosno gotovo izostalo. — Policijsko so dognali, da je bil Milan Pribičević pred 14 dnevi skrivaj v Zagrebu ter imel z odločilnimi voditelji koalicije več razgovorov pri zobozdravniku Dimoviću.

Aretacija sokrivca Svetozarja Popovića.

V Zemunu so 5. t. m. prijeli 18letnega gimnazijca Svetozarja Popovića. Našli so pri njem ponarejeno brado in ga je policija že na kolodvoru čakala, ker jo je nanj opozorila bosenska policija. Popović je priznal, da so v Klajničevi slašičarni razdelili bombe in orožje. Tudi on je dobil bombo, revolver in ciankalij, da se po napadu zastrupi. Ko je čul, da se je Principov napad posrečil, je vrgel vse proč. Popovića so z močnim spremstvom odpeljali v Sarajevo.

Sarajevski zločin povzročila srbska vojaška liga.

Uradni »Echo de Bulgare« dolži srbsko vojaško ligo intelektualne povzročitve sarajevskega napada. Vsi, ki so o delovanju srbske vojaške lige poučeni, jo smatrajo za povzročiteljico sarajevskega zločina. Že pred nekaj časom so bolgarski listi opozarjali, da v Belgradu zopet nekaj kuhajo, vsled česar bo svet zopet o Srbiji govoril.

Zagovorništvo sarajevskih morilcev.

Iz Sarajeva poročajo, da so vsi hrvaški in mohamedanski odvetniki sklenili, da ne prevzamejo zagovorništva napadalcev, če bi bili tudi za zagovor uradno pozvani in da raje plačajo denarno globo.

Nesramnosti ruskega časopisja.

Glede na poročila, da pozove Avstro-Ogrska Srbijo, naj uvede glede na sarajevski zločin preiskavo v kraljestvu, piše »Rusko Slovo«: Srbija na ukaz grofa Berchtolda ne more opustiti svoje samostojnosti. Če vztraja dunajski kabinet na svoji zahtevi, so

neizogibni težki zapletljaji in je mogoča vojska. Simpatije celega civiliziranega sveta so zato na strani Srbije, (!!) ki hoče svojo samostojnost braniti in te simpatije niso platonične. Uničenje Srbije bi tako pretreslo evropsko ravnotežje, da bi se z njo ne sprijaznile ne balkanske države ne velesile. V boju za svojo svobodo Srbija ne bo osamljena. »Birževija Vedomosti« pa piše: Rusiji gre za to, da Slovanov v sosednji monarhiji ne bodo zatirali. Če se ta želja Rusije uresniči, bi zadržale avstrorusske razmere tisti prijazni značaj, ki so ga prej imele in ki ga morajo zopet zadobiti, da se ohrani evropski mir. Modri cesar Franc Jožef bo našel sredstev, da pomiri razburjene duhove v državi in da spravi narode v državi, kar bo na zunanjo politiko monarhije dobrodejno vplivalo.

Poročilo iz Belgrada.

Iz Belgrada se poroča: Danes razširjena poročila, da je bilo v zrak pogumno avstro-ogrsko poslaništvo, so popolnoma neresnična. Mesto kaže normalno sliko. Tukajšnji politični krogi bi smatrali vsako demonstracijo proti monarhiji za nezmiselnost. V inozemskih listih je izražena bojazen, da bi sarajevskemu napadu lahko sledili oboroženi konflikti, kar se pa tu ne smatra za mogoče. Sodi se, da se čez nekaj dni razburjeni duhovi popolnoma pomirijo in da se bo zadeva z mirom in hladnokrvnostjo obravnavala. Srb. urad. brzojav izjava: Poročilo nekega ogrskega lista, da se s srbske strani poizkuša osvoboditi v Sarajevo zaprte napadalce, kakor tudi poročilo, da je 50 v Turke preoblečenih srbskih četašev prekorajilo bosensko mejo, je smešno in nevedno dementija. Tudi obdolžitve generala Jankovića in majorja Pribičevića (ki ni v generalnem štabu, marveč je navaden častnik) so neutemeljene. »Daily Graphic« piše: Belgrajska vlada bi storila prav, če bi zavrnila breztaktne srbske liste in dokazala lojalnost svojih protestov z ozirom na smrt nadvojvode Franca Ferdinanda.

Srbski princ Jurij in sarajevski zločin.

Mažarski »Alkotmany« prinaša sledeče: Iz Londona poročajo, da je bil bivši srbski prestolonaslednik Jurij pretekli teden v Londonu in da je v tamošnjih aristokratskih krogih čestito govoril o bodoči Srbiji, njenih namerah in željah. Princ Jurij je pogosto naglašal, da je nameram Srbije edino Franc Ferdinand na potu in da bo do tlej nemogoče izpolniti želje Srbije, dokler bo Franc Ferdinand živel. V londonskih krogih, v katerih se je Jurij največ gibal, niso polagali posebne važnosti na njegove besede, ker so bili prepričani o njegovi ekstravagantnosti, poleg tega pa tudi vedo, da je malo primumknjen. Sedaj, ko se je dogodil atentat, so v londonskih krogih začeli razmišljati o tem ter polagati važnost na njegove besede, vsled česar so prišli do zaključka, da so v Belgradu vedeli za nameravani atentat. Danes so uverjeni v Londonu, da vodijo niti atentata v Belgrad. S sigurnostjo naglašajo, da je srbska vojaška liga, o kateri se je zadnji čas zopet mnogo govorilo, vedela že prej za atentat. Ni izključeno, da so za napad, predno se je izvršil, vedeli najvišji vojaški krogi, kakor dvorski. Londonski krogi trdijo nadalje, da je Peter edino zaradi tega odpotoval iz Belgrada in oddal vladarske posle prestolonasledniku Aleksandru, da bi ga ne delali odgovornega za krvave dogodke v Sarajevo.

Franca Ferdinand ni šel rad v Bosno?

List »Morgen« se ostro obrača proti tistim, ki niso dovolj preskrbeli za varnost nadvojvode in njegove soproge v Bosni in ki so nadvojvodo varali z neresničnimi poročili o položaju v Bosni in duševnem razpoloženju ljudstva. Nadvojvoda sam je bil malo pred odpotovanjem na tem, da pot v Bosno odkloni. Tdi vojvodinja je bila polna težkih slutenj. Nadvojvoda je prejel mnogo resnih opozoril, ki jih je poslal na pristojno mesto, da doženejo, v koliko so utemeljena. Toda vključ temu, da vojvoda nikakor ni bil naklonjen temu potovanju, je le moral iti v Bosno, kjer ga je dohitela grozna osoda.

Stroga cenzura v Sarajevo.

V Sarajevo cenzura nad vse strogo izvajajo. Nobene novice o preiskavi ne pušče objaviti. 5. t. m. so vse liste brez izjeme konfiscirali. V Sarajevo še vedno zapirajo osumljence. Zaslišali so 500 oseb, večinoma dijakke, deset so jih v zaporu obdržali. Ponoči krožijo po mestu detektivi, ki izvajajo še vedno hišne preiskave. Zapri so tudi pet popov; nekega bogatega trgovca so pripeljali vkleknjenega iz Tuzle. Na vozu, s katerim so ga pripeljali, sta bila tudi dva zaboja; v enem je bila baje bomba, v drugem pa orožje.

Avstro - Ogrska in Srbija.

»Frankfurter Zeitung« piše, da so se v odločilnih dunajskih krogih odločili, da rešijo vprašanje glede atentata na prijateljski način s Srbijo; v kolikor dopuška preiskava v Sarajevu. Ako pa bi preiskava v Sarajevu dognala, da sledi zarote tangirajo tudi tiste faktorje v Srbiji, ki bi se takih stvari morali na daleč ogibati, potem bo monarhija na vsak način zahtevala zadoščenja od Srbije. Iz tega sledi, da se za krivce, ki ne pripadajo uradnim srbskim krogom, ne bo zahtevalo zadoščenja od Srbije. — Podobno piše tudi oficijelni »Budapesti Hirlap«.

Srbski bojkot proti Avstro-Ogrski.

»Balkan« poroča, da so srbski trgovci in srbsko občinstvo z ozirom na protisrbski pogrom v Sarajevu pričeli bojkotirati »Donavsko parobrodno družbo«. List sodi, da se bojkot razširi proti celi avstro-ogrski monarhiji.

Starčevićovo časopisje o sarajevskem zločinu.

Glasiło Starčevićove stranke objavlja članek, ki izvaja: Žalovanje in sum nam nič ne koristi. Po žalovanju moramo misliti na bodočnost in delati na to, da novi prestolonaslednik, bodoči vladar, uresniči, kar se je od Franca Ferdinanda pričakovalo, ki je hotel vladati Hrvatve in duhu pravice. Tudi novi prestolonaslednik, dasi njegova žena ni Slovanka, mora z mero-dajnimi činitelji monarhije uvideti, da je najsigurnejši ščit habsburške monarhije uresničenje samostojne hrvaške države.

Novo podrobnosti o atentatu.

»Reichsposti« se poroča iz krogov, ki so se nahajali v Sarajevu v neposredni bližini nadvojvode Frana Ferdinanda, naslednje podrobnosti: »Vesti, da je bil nadvojvoda preje mrtev, nego vojvodinja, niso resnične. Ko je vojvodinjo zadela morilčeva kroglica, se je oklenila soproga krog vratu, a on jo je objel z obema rokama. Sekundo na to je tudi Frana Ferdinanda zadela kroglica. Mogel je soprogi reči še naslednje besede: »Zofka, Zofka, ostani pri otrocih!« (Sopherl, Sopherl, bleib bei den Kindern!), katere besede smo krog stojičji vsi slišali. Grof Franc Harrach, ki je videl, da je nadvojvoda ranjen, je vprašal: »Cesarska Visokost, ali čutite velike bolečine?« Nadvojvoda je še odikimal z glavo in rekel: »Ne, saj ni nič!« Baron Andrej Morsey, ki se je bil s poročnikom avtomobilskega zbora Greinrom vrgel na atentatorja in sedaj z drugimi vred z grozo spoznal, da je nadvojvoda smrtno zadet, je prestolonaslednika prijel za roko in vprašal: »Cesarska Visokost, ali naj kaj sporočim otrokom?« Nadvojvoda pa ni dal nobenega odgovora več, stegnjen se je naslonil nazaj in bil nezavesten. Četrte ure nato je izdihnil, medtem ko je vojvodinja, zadeta v trebušno žilo, bila skoro v hipu mrtva.

Nezaslišano je, kako pomanjkljiva je bila skrb civilne uprave za varnost nadvojvode. Po cestah je stalo na tucate zarotnikov, ne da bi bila policija kaj sumljivega opazila. Principa je obdajala cela četa zarotnikov, tako da so si morali častniki iz prestolonaslednikovega spremstva s sabljami v rokah delati pot do njega. **Neki mestni policist se je pri tem tako obnašal, da ga je eden častnikov na mestu pobil.** Nad nezadostnimi varnostnimi odredbami se je po prvem atentatu prestolonaslednik sam ironično izrazil, češ: »Ta (namreč Cabrinovič) bo gotovo dobil še zlati zaslužni križec!« — Po atentatu je edini deželni šef Potiorek ohranil glavo in pokazal, da je v Bosni edino on na svojem mestu.

Obširna zarota je dokazana. V sarajevskem deželnem muzeju, ki bi ga bil imel prestolonaslednik obiskati, so našli kasneje nič manj kakor **trideset bomb**. 20 sokrivcev je bilo takoj aretiranih. Tudi na drugih mestih so našli še več bomb. Res je tudi, da se je oni srbski sodni uradnik, ki je bil za zapisničarja pri zaslišavanju prestolonaslednikovega spremstva po atentatu, tako žaljivo in izzivalno obnašal, da je eden navzočih častnikov izjavil, da ga bo takoj s sabljo pobil, ako ne izpremeni svojega obnašanja. Res je dalje, da so našli v stanovanju onega popa, ki je iz okna srbskega samostana streljal pri demonstracijah, veliko sliko, predstavljajočo kralja Petra, ki kot zmagovallec na čelu srbskih čet jezdi na Dunaj.

Tisza je svaril Franca Ferdinanda?

»Times« poročajo iz Sarajeva, da je prestolonaslednik po prvem atentatu vzkliknil: »Sedaj razumem, zakaj mi je grof Tisza svetoval, naj odložim potovanje!«

Mnogi so vedeli, kaj namerava Princip.

Iz Bihača se poroča: Ko je došla sem prva vest o atentatu na prestolonaslednika, v prvem poročilu napadal-

čevega imena še ni bilo. Takoj pa se je dvignil v družbi nek srbski dijak in zaklical: »Torej se je Principu vendar posrečilo, kar je nameraval.« Bil je seve takoj aretiran.

Dnevne novice.

Sožalje in vdanostne izjave. V današnjih sejah deželnega planinskega sveta in c. kr. agrarne komisije je predsednik grof Chorinsky v uvodnem govoru dal izraza ogorčenju nad ostudnim atentatom na nadvojvodo prestolonaslednika in čuvstvom vdanosti do presv. vladarja. Izjavi sta se zabeležili v zapisnikih obeh korporacij.

Doba žalovanja v naši društveni organizaciji. S. K. S. Z. je določila za vsa pri njej včlanjena društva po nepoznanem prestolonasledniku Franu Ferdinandu obvezno 20dnevno žalovanje, ki poteče v soboto, 18. julija. Do tedaj naj nobeno društvo S. K. S. Z. ne prireja veselja, pač pa naj prireja predavanja o žalostnem dogodku. Z nedeljo, 19. julija, se druge priredbe zopet lahko prične. — Odbor S. K. S. Z.

Ne bo se več ribarilo v kalnem z jugoslovanskimi nacionalistiškimi frazami! Vedno bolj se odkrivajo strahote sarajevskega atentata. Med sokrivci je skoro sama mladina. Njo je po svojih hujškarjih porabil Belgrad, da jo potisne v ospredje z morilnim orožjem v roki. Sarajevski »Hrvatski Dnevnik« pravi, da z ozirom na te preiskave ne more še vsega povedati, to pa lahko pove, da je to, kar sta doslej povedala glavna atentatorja, **strašno, uprav strašno.** Prav nič se nam torej čudno ne zdi, da so sedaj na nas uprav pobesneli tisti listi, ki so zadnji dijaški štrajk, katerega so hoteli gotovi agitatorji po gotovem načrtu in za gotove namene izvesti po celem jugu, tako proslavljali in javno zanj hujškali, ne da bi bili konfiscirani in nas napadali, ker smo odločno proti njemu nastopili, ker smo naprej videli pogubnost takozvanih jugoslovanskih nacionalistiških namenov in začetek teh niti. Hvalimo Boga, da se nam je posrečilo mnogo slovenskih dijakov obvarovati pred temi s satansko zlobno premišljenostjo nastavljenimi zanjkami. Slovincem je hotela ta propaganda vzeti njihovo lepo, v strogo patriotičnem duhu zamišljeno 500letnico vstoličenja zadnjega kneza v slovenskem jeziku, k Hrvatom se je pa priplazila kot proslaviteljica Zrinjskega in Frankopana. Mnogi na Hrvatskem končnih namenov te agitacije niso tako jasno videli kot smo to videli mi. Posebno v Sarajevu so slavili hujškači med mladino prave trijumfe, tam je položaj postal tak, kakor so ga želeli glavni zasnovatelji v — Belgradu. Tisti, ki so sedaj v Sarajevu zaprti radi atentata, so vsi izšli iz tega pokreta. Sedaj stojimo pred strašnimi posledicami in žrtvami brezvestnih hujškačev in srce se nam stiska ob misli, da bi morda vendar bilo vse to prihranjeno Hrvatom in Slovincem, ako bi drugi — posebno oblasti, ki imajo nadzorstvo nad listi — ob pravi in prvi priliki tako odločno nastopili, kot je nastopil »Slovenec«. Zato se pa nič ne čudimo, da nas tudi te dni tako krepko psujejo tisti listi, ki so sokrivni na zapeljivanju naše mladine. Zato razumemo besno jezo na nedeljsko našo manifestacijo. Ta manifestacija je prerezala pot med slovenskim ljudstvom, ki hoče zvesto ostati Avstriji in med tistimi, ki so zašli že tako daleč, da v svojem časopisju in celo v govorih svojih prvakov proglašajo Belgrad tudi za naše kulturno središče. Edino naša organizacija je morala ob smrti prestolonaslednika reprezentirati slovenski narod — naši politični nasprotniki so ostali mrzli in hladni ter so pokazali, da jih je njihovo časopisje zelo inficiralo. Le nekaj so pokazali: bali so se našega manifestacijskega shoda. »Učiteljska Tiskarna« in sedanji ter bivši župan so za božjo voljo prosili policijo, naj jim vse okolu in okolu zastraži, za pomoč »Narodni Tiskarni« je bil na Marijinem trgu pripravljen velik oddelek policije — sedaj pa ti junaki pišejo, »da so se naprednjaki dobro pripravili in da bi klerikalci v slučaju izzivanja dobili tako lekcijo, da bi jo pomnili!« Mi smo že povedali, da je bil liberalen strah le strah slabe vesti — naši reditelji so se na svojem sestanku takoj in odločno postavili na edino pravo stališče, da nečemo radi liberalcev imeti v tej zadevi niti ene žrtve, mi jim ne bomo nič razbijali — dolžnost države je, da v svojem lastnem interesu sama napravi svojo dolžnost! Naše stališče je nedeljski shod gotovo dovolj jasno označil. S tega stališča se ne premaknemo niti za picico. To je avstrijsko in hrvaško-slovensko stališče, katero je deželni glavar označil z besedami: »Sedaj pa na delo, prijatelji moji, na delo za naš narod, za hrvaško-slovenski narod, na delo za prihodnost našega naroda, na delo za našo širno, močno, častipolno Avstrijo, na delo za našega presvitlega vladarja.« In »Slovenski Narod« glasiło ljubljanskega župana, pravi

o teh izjavah: »Če so zdaj klerikalci povedali, da nočejo biti Slovani, nas to ni nič presenetilo.« Nas pa tudi taka »Narodova« izjava ne preseneti. Mi smatramo hrvaško-slovensko stališče edino združljivo z avstrijskim stališčem — to je deželni glavar kranjski povedal na shodu — da bi raditega ne mogli biti Slovani, more trditi le tisti, kateremu je vse slovanstvo edino srbstvo in ki naših kulturnih središč ne vidi v avstrijski državi. V take pojme je udaril nedeljski shod. Kdor je pošten avstrijsko-slovenski državljani, bo vedel, kam se mu je odločiti, ako hoče dobro svojemu narodu. Tisti, ki vsled tega besne, dokumentirajo s tem le, da smo zadeli v črno, da se zavedajo, da je ribarjenja v kalnem pod pretvezo jugoslovanskega nacionalistiškega gibanja konec.

Izjava kranjskega deželnega glavarja. — Izjava glavnega glasila narodno-napredne stranke! Kranjski deželni glavar dr. Ivan Šusteršič je na nedeljskem shodu v Ljubljani dejal:

»Mi se ne oklepamo nobene vlade, temveč v trdni zavesti, kje je iskati bodočnosti našega naroda, se oklepamo države, in v tej trdni zavesti nudimo našemu presvitlemu cesarju kot glavnemu zastopniku te države svojo moško zvestobo. (Gromoviti Živio!) Ta zvestoba mu ni nikdar manjkala, naši regimenti pred sovražnikom se nikdar niso ušli, in kada r bo naš cesar nas klical, da obratujemo s hudodelci, ki so zakrivali sarajevsko katastrofo, takrat bodo ti takozvani »bratje Srbi«, ki spominjajo na tiste janičarje, ki so svočias klali svoje brate in dejali »Ne boj se, brate!« (Veselos!), takrat bodo ti »bratje« čutili našo pest (živahno pritrjevanje), takrat bo težka pest slovenskega vojaka, slovenskega fanta razdobil črepinjo tistega Srba, v katerem živi požrešna megalomanija, ki ni zadovoljna s tem, kar mu je Bog dal, ampak ki bi rad ugrabil in hoče požreti vse, kakor požrešni otroci, ki nikdar ne vedo, kdaj imajo zadosti.«

»Slovenski Narod« pravi o tej izjavi: »Nazadnje je kričal, da se bodo slovenski fantje dvignili in takozvanim Srbom razbili črepinje. Človek ne ve, ali bi se jezil nad takimi infamijami ali naj bi se smejal troletstvu teh besed.«

Tako bi kvečjemu smeli pisati listi v Belgradu, pisati pa smejo tako tudi v Ljubljani!

V kaki obliki belgrajski krogi sporočajo »svojim« na avstrijskem jugu, naj po atentatu še nadalje nadaljuje svojo propagando. Jugoslovanska nacionalistična »Omladina« je z ozirom na zadnje dogodke med drugim sprejela resolucijo, ki pravi: »Omladina pozdravlja vse Hrvate, Slovence in Srbe, ki trpe vsled nezaslišanih nepravičnih napadov in ki so kljub temu ostali ponosni.« (Druga verzija se glasi »junaki«) Zdi se nam, da gre ta resolucija na adresu tistih pristašev nacionalistiškega gibanja, kateremu se zadnji čas ustavlja njihovo rovarjenje. Konec zgornjše izjave pa lahko vsak, ki zna tudi med vrstami čitati, pravilno tolmači. Ta izjava je poslanica pristašem nacionalistiškega gibanja — ne pa slovenskemu narodu, ki si tudi najmanjšo izjavo od te strani odločno prepoveduje. Da se upajo ti ljudje govoriti o tem, naj bodo ponosni na posledice strašnega dejanja.

Iz seje deželnega planinskega sveta. Kupne pogodbe barona dr. K. Borna s posestniki za deležne pravice na melionirani planini Pungrat se na predlog dr. Lampeta ne odobre. — Istotako se ne odobri kupna pogodba glede planine Prevalje — Avsenek (Vrbnje) — Stroj (Dvorska vas). — Odobri se načrt za melioracijo skupne paše Moste — Zorovnica s proračunom 6200 K. — Sklepe se dopolnila k melioracijam na planinah Velopolje, Zajamniki, Jelje, Goreljek, Vogu. — Sklene se melioracija Rateške planine in domačega pašnika Podkorenem. — Na predlog posl. Pibra se sklene pospešiti ureditev servitutnih pašnih pravic na posesti verskega zaklada. Poslanec Demšar urgira melioracijo zanemarjene planine Pečana, ki je last verskega zaklada. — Župnik Merkun urgira ureditev paše pri Brezjah pri Kamniku in zanemarnjenih planin kamniške meščanske korporacije ter ovčjerevo v Tuhinjski dolini. — Poslanec Piber urgira napravo agrarne ceste Jereka — Koprivnik. — Dalje priporoča poslanec Piber, da se jemlje predvsem ozir na melioracije skupnih pašnikov, odkloni pa se naj vsaka delitev.

Dr. Krek je v socialno-zavarovalnem odseku, ki je 6. t. m. zboroval, navetoval, naj se čakalna doba za starostne rente zniža od 500 čakalnih tednov na 200.

Staroslovansko liturgijo je papež, kakor poroča dopisnik »Agramer Tagblatt« iz Belgrada, kjer je videl besedilo konkordata, dovolil gotovim župnijam.

Podeljena je župnija Šmarje č. g. Francu Plešec, župniku na Krki.

Katoliško-narodni dijaki, pozor! Slovenska Dijaška Zveza je ravnokar izdala »Slovensko-hrvaško potovalno listino za leto 1914.« Ker pa naši nasprotniki to listino zlorablajo, se vse naše dijaštvo opozori na sledeče: Poglejte, če ima dotični legitimacijo v redu in zahtevajte, naj vam v listini pokaže svoje ime. Če njegovega imena ni v listini, vedite, da je slepar, koristolovec, razen, če ima morebiti drugo potrdilo. Besedam, da so ga pozabili natisniti, nikar ne verjemite. — Na vse to se vas pa opozarja zato, ker se naši nasprotniki nazivljejo »katoliško-narodne« in to pa zato, da dobe prenočišče, potem pa čez nas zabavljajo in so hudi nasprotniki. Polovičarjev in pa takšnih, ki bi naše reči zlorabljali, ne maramo! Aut Caesar — aut nihil!

V Krko je skočil. 5. t. m. je popival po mestu, kakor že prej večkrat, paznik finančne straže, 26letni Franc Brinar iz Novega mesta. Mož je bil izučen trgovski pomočnik. Ta posel pa je moral radi pijanosti pustiti in iskati zavetja pri financii. Tu pa je prišel v še bolj zapeljivo službo. Zdej je bil sploh zmeraj pijan. 5. t. m. pa je v tem razpoloženju sklenil si vzeti življenje. Zato je pravil po gostilnah, da bodo že slišali, »kaj se bo z menoj zgodilo«. Ob 1. uri je v kavarni Smole napisal listič, da je šel prostovoljno v smrt, da ni nihče kriv njegove nesreče. Šel je na novomeški most, se slekel in položil na most uniformo, sam pa skočil več metrov globoko z železnega mostu v Krko in utonil. 7. t. m. pa so truplo potegnili iz vode in je prenesli v pokopališčno mrtvašnico.

Goreti je začelo v Delnicah nad Škofjo Loko nenadoma gospodarsko poslopje posestnika Naceta Dolenca. Ogenj je v kratkem času uničil gospodarsko poslopje in hišo z vsem orodjem in obleko. Rešiti ni bilo mogoče niti živine. Zgoreli so: en vol, ena krava, ena telica in trije prašiči. Dolenc ima vsled požara škode okrog 12.000 K, dočim je bil zavarovan samo za 600 kron. Pravijo, da je zažgal petletni deček, ki je bil sam doma, z žveplenkami slamo na vsivih. Zatorej pazite na otroke, starši, in jih jemljite s seboj na polje!

V Smedniku se je vršil v nedeljo po jutranji maši shod posestnikov, ki so se posvetovali o napravi vodovoda.

Avtomobilna poizkušna vožnja na progi Kranj—Železna Kaplja in Domžale—Kranj—Brezje—Radovljica—Bled se vrši dne 8., 9. in 10. t. m. po sledečem redu: Dne 8. t. m. ob 8. uri zjutraj od poštne urada v Kranju na progi Kranj—Brezje—Radovljica—Bled; dne 9. t. m. ob 8. uri zjutraj od poštne urada v Kranju na progi Kranj—Kamnik—Domžale in 10. t. m. ravnatoko od pošte v Kranju na progi Kranj—Železna Kaplja. Za obe ti progi namerava vpeljati avtomobilno vožnjo trgovca g. Anton Kolenc v Celju. Zeleti bi bilo, da se posreči to podjetje, ki bo brezdvomno mnogo pripomoglo k procvitu tujkega prometa po imenovanih krajih naše Gorenjske.

Obrtna zadruga v Kranju priredi v četrtek, dne 16. julija t. l. ob 8. uri zjutraj v zadrugi pisarni na glavnem trgu preizkušnjo obrtnih vajencev in vajenk. Vajenci in vajenke, ki so dopolnili učno dobo, naj vložijo pismene prošnje najkasneje do dne 12. julija t. l. na obrtno zadrugo v Kranju. K preizkušnji se lahko priklade tudi vajenci in pomočniki, ki so uslužbeni pri mojstrih izven zadrugnega okoliša. Pristopnina znaša 6 K.

Društvo za varstvo otrok in mladinsko oskrbo za tržiški sodni okraj je imelo svoj občni zbor, na katerem se je izvolil stari odbor, ki mu načeluje č. g. župnik Potokar, blagajnik mu je pa tovarnar g. Goecken.

Izlet gostilničarjev v Novo mesto in Belokrajino. Odsek za prireditev poučnega in zabavnega izleta gostilničarjev v Novo mesto in Belokrajino naznanja, da se bo vsled nastalih žalostnih razmer v vladarski hiši izlet odgodil do jeseni.

Nepoboljšljiv tat. Fr. Hanuš — od kod je, sam ne ve — je pravi tat, da mu ga ni izlepa para. Šestletno ječo je prestal maja meseca. Vsega skupaj je že presedel 12 let ječe radi tatvin in je sedaj okradel pod okrožje Novo mesto spadajoče posestnike tako, da pride zopet pred poroto.

Požigalec. Že dlje časa se je opazalo, da ima posestnik Martin Šuklje iz Lokvice nekaj čuden pogled. Od tega časa sem je zelo slabo ravnal s svojo 18-letno ženo. Jezil se je vedno nad njo in to brez vsakega vzroka. Kar naenkrat pa je zapalil svoje posestvo, da je pogorelo. Zavarovan ni bil. Dejal je, da je to storil zaradi tega, ker ženo sovraži, in da bo še nekaj storil. Požigalca so prijeli in zaprli, pa mož najbrže ni pri polni pameti.

Umrla je v Kostanjevici gospa Frida Bučar roj. Gatsch.

Vol ga je sunil v obraz. 17letni Franc Remec, sin posestnice iz Obrij

pri Ljubljani, je včeraj na semnju v Mengšu ogledoval vola, ki sta ga kupila z materjo. Pri tem pa ga je sunil vol z rogom v obraz in mu vsega razmesaril.

— **Romanje iz Ljubljane h Gospej Sveti je preloženo.**

— **Nezgoda.** 14letnemu Fr. Demšarju iz Krnice, okraj Kranj, je pri kritju strehe domače hiše padel na glavo stroj za dviganje opeke in mu nevarno prebil lobanjo. Fant si je tudi pregriznil pri tem jezik. Prepeljali so ga v ljubljansko deželno bolnišnico. — 12letni posestnikov sin Franc Bric iz Gradških Laz pri Litiji je padel s črešnje in si zlomil levo nogo. Prepeljali so ga v ljubljansko deželno bolnišnico.

— **Nezgoda.** Dne 5. julija zvečer ob 9. uri 20 minut sta se vračala na vozu od sv. Frančiška na Štajerskem, kamor sta šla slavnike prodajat, skozi Kamnik proti Mostam v komendski fari zakonska Aleš Mežan in njegova žena. Pri »Krvavem znamenju« sta se peljala čez železno progo ravno takrat, ko je vozil vlak. Vlak je pahnil zadnji del voza, tako da sta oba padla z voza. Mož se je pobil na levi strani glave, žena pa si je rebro zlomila. Zdravnik in duhovnik sta prišla takoj. Ranjenca so prenesli k Mihelnu. Bržkone bosta okrevala.

— **Električni tok usmrtil vojaka.** 24letni vojak Andrej Jančko, rodом Hrvat, dodeljen kolesarski stotnji lovskega bataljona v Goriškem Trzihu (Monfalcone) je minulo nedeljo prišel z roko po nesreči v dotiko z električnim tokom in ostal takoj mrtev.

— **Poročil se je v Kranju g. Franc Emer,** inženir pri stavbnem oddelku okrajnega glavarstva v Kranju z gđno. Ano Šavnik, hčerko ces. svetnika, g. Karola Šavnika v Kranju.

— **Smrtna kosa med ameriškim Slovinci.** V Ralphton, Pa., je 19. junija umrl rojak Ivan Ribič. V rudniku ga je podsolu kamenje, tako da je bil takoj mrtev. Star je bil komaj 50 let, doma iz vasi Senovo, fara Rajhenburg. V Ameriki je bil že 13 let. — V Jolietu je umrl v bolnišnici sv. Jožefa rojak Peter Miklavčič, star 25 let, neoženjen. Pokojnik je žrtev vročine. Okoli 2. ure ga je pri delu v kokovih pečeh vročina premogla. Prepeljali so ga s tovarniško ambulanco v omenjeno bolnišnico, kjer je umrl za solnčarico. — V Pittsburghu je umrl rojak Rudolf Požek, bivši cerkovnik v slovenski cerkvi. Ponesrečil se je smrtno v rudniku. — Dne 10. junija pa je zadela rojakinjo Marijo Colarič srčna kap. Pokojnika zapuščata precej nedorastlih otrok. — V Akronu je umrl dne 23. maja rojak Ivan Jankovič. Pokojnik zapuščal v Akronu ženo ter šestoro nepreskrbljenih otrok v starosti od 8 mesecev do 16 let. Pokojni je bil doma pri lgu na Kranjskem in je bil star 40 let, ko je umrl. — V Calumetu se je smrtno ponesrečil v rudniku rojak Jožef Ovniček. Padla je na njega plast kamenja in ga ubila. Ranjki je bil star kakih 26 let ter rojen v vasi Pangerčgrm, župnija Stopiče na Dolenjskem ter je bival v Ameriki kakih pet let. — V Gross, Kan., je 10. junija umrl rojak Josip Kmet, doma nekje od Mirne na Dolenjskem. Star je bil šele 21 let. Zapuščal ženo, s katero je bil komaj pet mesecev poročen. — V Elkinsu, W. Va., je umrla neka Amalija Bras. Bras skoraj gotovo ni njeno pravo ime, ampak si ga je nadela pred prihodom v Ameriko. Nekoliko pred smrtjo se je izrazil, da ne vé, kje je njen dom. Pred 15 leti je zapustila svojo rojstno vas št. Rupert na Dolenjskem in odšla v Trst, od tam pa v Ameriko. Iz Trsta je tudi dobivala pisma, naslovljena na Amalijo Bras. Stara je bila 32 let.

Brzjavno odstavljen poslanik.

Originalno poročilo o albanskih razmerah. Vlada Združenih držav severnoamerikanskih je brzjavno odstavila svojega poslanika v Atenah mister Williamsa. Način, kakor tudi razlog tega ukrepa sta popolnoma ameriškanska. Gosp. Williamsa je namreč poslala njegova vlada v Epir, da tam na licu mesta prouči, če so različna grozodejstva, ki se očitajmo albanem prebivalstvu, resnična. Toda podjetni gospod Williams se ni zadovoljil s tem, da je šel v Epir, marveč je šel tudi v Drač, da se preprča, kako so tamošnje razmere. O vseh svojih vtisih je poročal vladi v Washington, a svoje poročilo je istodobno objavil v atenskih časopisih.

Iz omenjenega poročila posnemamo: »Šel sem v Drač, iskal albansko vlado, pa nisem našel niti sence. Kako to? Saj obstoji vendar sklep londonske konference, ki ustanavlja to vlado. Vpraševal sem in končno našel ne eno, ampak pet vlad: 1. šest oklopnih, ki so se nahajale v pristanšču; 2. kontrolno komisijo; 3. holandske častnike, ki so gospodarji oborožene sile; 4. kneza Wieda; 5. albansko vlado, ki pa dela vse, samo vlada ne. Vsaka teh vlad pobija vse ostale; izvemši seveda ono, ki sestoji iz oklopnih. Med eno in drugo vlado gre vse skrižem. Albanci pa med tem pre-

klinjajo velesile, ki jih s svojim nesoglasjem uničujejo. Vse se nahaja v nepopisnem stanju anarhije. Našel sem kneza, ki imenuje samega sebe kralja, ki pa nima ne oblasti, ne podanikov, izvzemši svojo ženo in otroke.«

Gospod Williams dostavlja gornjemu poročilu: »Sklenil sem prevzeti odgovornost za objavo tega poročila, ker vem, da vlada Združenih držav tega ne stori. Prepričan sem tudi, da se bo moja vlada v svoji diplomaciji škandalizirala nad tem poročilom. Toda jaz je objavim v zlic temu, ker se namenoma uničuje narod, ki je brez obrambe, in ker albanska država ni drugo kakor anarhija. Skrajni čas je, da se pozovejo velesile, naj se nehajo igrati z življenjem celega naroda. Avstrija in Italija mislita, da bode ta mogli brez truda nadvladati ta junaški narod, a bode se morali odpovedati tej iluziji. Albanija ne obstoji zato, ker so jo hotele velesile, ampak zato, ker jo je ustvaril Bog. Do sedaj se je igrala le komedija na ramenih siromašnega in krvavega naroda. Vlada kneza Wieda je pokazala samo eno sposobnost: da je netila versko in plemensko sovraštvo ter hujškala ene proti drugim. Toda knez Wied nad tem narodom nima nič večje pravice, kakor jaz. Prelita kri pada zato na njegovo vlado.«

Tako mister Williams. Toda to je le kratek posnetek. V atenskih listih je zavzemalo poročilo po tri kolone. Ne smemo se torej čuditi, da ga je njegova vlada odstavila kar brzjavno. Ampak ne da se tajiti, da je gospod Williams največji humorist med vso sodobno evropsko diplomacijo.

ANARHIJA V ALBANIJI. — RUMUNIJA NOČE DELATI SRBIJI IN GRČIJI TEŽAV.

»Stampa« sodi, da bo sedanji negotovi položaj v Albaniji trajal še celo poletje. — »Daily Telegraph« poroča, da sta Avstrija in Italija prigovarjali Rumuniji, naj odpošlje v Albanijo 6000 mož močan pacifikacijski zbor, a je Rumunija to takoj odklonila, ker bi bilo 6000 mož premalo in ker noče delati težav Srbiji in Grčiji. — Vstaši so zopet zasedli Izmi. — Essad paša je došel iz Rima v Pariz.

Zadnje vesti.

CESAR.

Dunaj. Cesar je odpotoval danes dopoldne ob 8. uri 30 minut v Isl. Cesar je izgledal zelo sveže in mu je dunajsko občinstvo prirejalo burne ovacije.

Isl. Cesar je došel ob 1. uri 50 minut popoldne z dvornim vlakom v Isl. Ker pa je bilo viharo vreme, se je odpeljal v svojo vilo z zaprtim vozom s kolodvora.

SKUPNI MINISTRSKI SVET.

Dunaj. Danes ob pol 12. uri dopoldne se je sešel k seji skupni ministrski svet pod predsedstvom zunanjega ministra grofa Berchtolda. Skupnega ministrskega sveta se udeležuje vojni minister, kakor tudi skupni finančni minister Bilinski, ministrski predsednik grof Stürgkh in ogrski min. predsednik grof Tisza. Pred ministrskim svetom se je vršil razgovor s šefom generalnega štaba Conradom Hötendorfom in mornariškim poveljnikom admiralom Hausom. Kriminalni akti iz preiskave o sarajevskem atentatu so bili zaključeni predloženi ministrskemu svetu, ki bo sklepal, ali je potrebno, da se tudi izven kriminalnega postopanja store kaki koraki bodisi v političnem bodisi v diplomatičnem oziru. Zunanji minister grof Berchtold bo odpotoval še te dni v tekočem tednu v Ischl, da bo poročal cesarju o uspehu tozadevnega posvetovanja.

Sarajevo. Včeraj se je pod predsedstvom Potioreka vršilo tu posvetovanje o političnih odločbah, ki se bodo v kratkem izvršile v Bosni in Hercegovini.

STARI KURZ OSTANE?

Dunaj. Gotovo časopisje hoče vedeti, da bo ministrski svet sklenil, da se kurz v Bosni ne izpremeni.

DEŽELNOZBORSKE VOLITVE V ISTRI.

Trst. Včeraj je izvolila istrska trgovska in obrtna zbornica dva poslanca za deželni zbor. Izvoljena sta bila soglasno italijanska liberalca dr. Bennati in Nikolo Zarotti.

DANAŠNJI DOGODKI V ZAGREBU.

Zagreb. Danes se je v katedrali vršila svečana zadušnica za rajnim prestolonaslednikom in njegovo soprogo, in sicer ob 9. uri za uradništvu, ob 10. uri za meščanstvu. Obenem se je vršila zadušnica v cerkvi sv. Marka pred saborom. Trg je stražilo 60 policistov in 30 orožnikov. V cerkvi je bil prirejen krasen katafalk. Na zadušnico je prišla pravaška omladina »Hrvatskinega« kri-la s trobojnic, ovito v črni flori in sliki Franca Ferdinanda. Policija je na

omladino navallila in ji žalno zastavo zaplenila. Potem se je vršila saborska seja. Od sej izključeni poslanci pravaške stranke niso prišli.

OGRSKI DRŽAVNI ZBOR.

Budimpešta. V današnji seji poslanske zbornice je interpeliral poslanec grof Appony zaradi postopanja dvornega maršala Montevidea, grof Andassy pa je interpeliral zaradi sarajevskega atentata in glede avstrijskega zunanjega položaja.

NA DUNAJU.

Dunaj. Včeraj in danes ni bilo tu nobenih demonstracij.

PROTIAVSTRIJSKA DEMONSTRACIJA NA CETINJU.

Cetinje. Včeraj se je vršil tu protestni shod zoper protisrbske demonstracije v Bosni in na Hrvatskem. Veliko demonstrantov je nato skušalo korakati pred avstrijsko poslaništvo, a jih je policija energično zavrnila.

PUTNIK ODPOTOVAL V BELGRAD.

Gradec. Vojvoda Putnik, ki je bival v Gleichenbergu, je, kakor hitro je izvedel o atentatu, odpotoval v Belgrad.

PREISKAVE SE NADALJUJEJO.

Gradec. V stanovanju nekega srbskega dijaka se je vršila hišna preiskava, pri kateri so konfiscirali mnogo spisov in knjig.

ARETACIJE NA REKI.

Reka. Radi sarajevskega napada so dozdaj na Reki štiri osebe aretirali. Po izvedbi nadaljujejo. Pred dnevi aretirani Jurij Grubič je opustil stradalno stavko. Med aretovanci se nahaja neki delavec iz Mitrovice, ki se je bahal, da bi bil tudi v stanu izvesti napad, sličen sarajevskemu in neki trgovski nastavljenec, ki je javno sarajevski umor odobraval.

PODPOLKOVNIK MERIZZI OZDRAVEL.

Sarajevo. Zdravstveno stanje podpolkovnika Merizzija se je že toliko izboljšalo, da bo lahko v prihodnjih dneh zapustil bolnišnico.

SRBSKI KONZULI V NEMČIJI ODLOŽILI SVOJE POSLE.

Monakovo. Vsi srbski generalni konzuli v Nemčiji, ki so avstrijski podaniki, so odložili svoje posle kot zastopniki Srbije z ozirom na sarajevski zločin.

PREDSEDNIK NEMŠKE NACIONALNE ZVEZE PRI GROFU STÜRGKHU.

Dunaj. Predsednik nemške nacionalne zveze dr. Gross je danes konferiral z min. predsednikom Stürgkhom zaradi protinemških demonstracij v Lvovu in v drugih galiških krajih. Stürgkh je odgovoril, da bo odredil strogo preiskavo, in da bodo krivci primerno kaznovani.

BRNSKA SOKOLSKA SLAVNOST.

Brno. Prekinjena sokolska slavnost se 12. t. m. nadaljuje. Pričakujejo ostrih spopadov med Čehi in Nemci.

Brno. Tu in v Chrástanyhu so se ponovili spopadi med Nemci in Čehi.

NOV ŽUPAN V RIMU.

Rim. Danes je bil izvoljen za župana v Rimu z 63 glasovi izmed 78 knez Colonna.

RUSKO-TURŠKO PRIJATELJSTVO.

Dunaj. »N. Fr. Pr.« poroča iz Carigrada, da se bo Enver paša udeležil ruskih cesarskih vaj.

ZA WIEDA NEVZDRŽLJIV POLOŽAJ V ALBANIJI.

Pariz. Iz Drača poročajo, da je položaj nevzdržljiv. Mohamedanski rodovi so predlagali vevlastem, da bodi knez Albanije Mohamedanec. V tem slučaju obljubljajo popoln mir.

Rim. »Tribuna« poroča, da so mohamedanski rodovi v Albaniji ponudili kandidaturu za knežji prestol v Albaniji petemu sinu Abdul Hamida princu Buoochan Eddinu. Ta je izjavil, da bi bil pripravljen prevzeti, ako njegovo kandidaturu prej priznajo vevlasti, ako se organizacija albanske vlade poveri turškim častnikom in ako se mu na leto določi civilna lista 1½ milijona frankov.

Drač. Prenek Bib Doda in Izmail Kemail bej sta se složila in sklenila skupno delovati za blagor domovine.

BOJ MED AVSTRIJSKIMI NI NEMŠKIMI PROSTOVOLJCI V DRAČU.

Milan. »Corriere della sera« javlja iz Drača: V noči od sobote na nedeljo je prišlo med avstrijskimi in nemškimi prostovoljci do boja. Med enimi in drugimi ni nikdar vladalo posebno prijateljstvo, a minulo soboto po noči so se začeli najprvo pretepati, potem pa obstreljavati z revolverji in puškami. Pri tem je bilo več prostovoljcev ranjenih. Albanski nacionalisti so tudi to priliko porabili v to, da se znesejo nad knezom, katerega imenujejo »potujočega mrlj-

ča«. Za Viljema Wieda, tako pravijo nacionalisti, je samo ena pot: Ali, da se odpelja po morju, ali pa, da gre proti hribu Ražbul vstašem nasproti. Moral bi se odločiti za eno ali drugo, mesto da sedi brez dela v konaku.

NAMERAVANI NAPAD NA ANGLEŠKEGA KRALJA.

London. Sufrazeto, ki je z dvema revolverjema udrla v kraljevo palačo, so zdravniki proglasili za nenormalno.

VOJVODINJA PARMA V LONDONU.

Rim. Vojvodinja-mati Parma je odpotovala v London, kjer bo prisostvovala preoblečenju svoje druge hčerke v redovnico ondotnega samostana Benediktink.

HUERTA ZOPET PREDSEDNIK MEHIKANSKE REPUBLIKE.

Mehika. Huerta je bil zopet soglasno izvoljen za predsednika mehičanske republike.

KURSKI POGLAVAR UMORJEN.

Teheran. Kurdskega poglavarja Said beja je sedem članov njegovega spremstva umorilo.

NAMERAVAN NAPAD NA RUSKEGA CARJA.

Pariz. V Beaumontu so aretovali dva individua, pri katerih so našli štiri peklenške stroje. Eden izmed njih je izpovedal, da sta nameravala izvršiti atentat na ruskega carja Nikolaja.

STÖSSLA ZADELA KAP.

Peterburg. Branilca Port Arturja generala Stössla je zadel mrtvoud. General biva sedaj v južni Rusiji na posestvu svojega pobočnika. General ne govori in je popolnoma ohromel.

ANARHISTI UBITI PRI IZDELOVANJU BOMBE.

Newyork. Tukaj so bili ubiti štirje anarhisti, ki so izdelovali bombe. Ena bomba je pri tem eksplodirala in ubila 4 anarhiste, ki so člani generalnega štaba anarhistične organizacije, ki se zove »Zveza industrijskih delavcev celega sveta«. Ta organizacija je napovedala vojno John Rockefellerarju radi krvavih dogodkov v Coloradu. V družbi je bil še peti anarhist, ki je pa pobegnil. Poleg omenjenih štirih mrtvih je bilo ranjenih 19 oseb, ki so stanovale v isti hiši. Eksplozija je popolnoma razrušila gornja tri nadstropja iz sedmih nadstropij sestoječe hiše, v kateri je bil laboratorij za izdelovanje bomb. Bombe so bile namenjene za napad na Rockefellerja.

VELIKI GOZDNI POŽARI.

Peterburg. V severozahodni Rusiji so izbruhnili veliki gozdni požari, ki so se razširili v ogromnem obsegu.

— **Izpremembe poštne okrajev.** Vsled otvoritve železniške proge Novo mesto—Metlika—deželna meja se je vas Dobin Dol odcepila od poštne okraja Toplice pri Novem mestu in priključila k pošnemu okraju Laze pri Novem mestu.

Ljubljanske novice.

Ij Za dušni pokoj rajnega prestolonaslednika nadvojvoda Franca Ferdinanda in vojvodinje Hohenberg ima ljubljansko krščansko socialno tobačno delavstvo v cerkvi nemškega viteškega reda v petek ob 6. uri zjutraj sv. mašo.

Ij Oddelka suhlh smodk ljubljanske tobačne tvornice priredita sv. mašo v nedeljo 12. t. m. ob 9. dopoldne na Rožniku.

Ij V Sarajevu pri atentatu ranjen Erik pl. Merizzi je bil rojen v Ljubljani l. 1873. Njegov oče je služil pri pešepolu št. 17, torej pri kranjskem polku. Ob vpokojitvi leta 1890. je bil major in pri tej priliki povzdignjen v plemiški stan. Na gimnaziji je bil Merizzi vedno najboljši odličnjak, velik talent in silno marljiv. Bil je hkrati zlatega značaja. Imel je vestno in skrbno domačo vzgojo, pobožno mater. V vsakem oziru je bil vzor dijaka. Leta 1891. je dovrzil zrelostni izpit — kajpada z odliko — in se potem posvetil vojaškemu stanu. Spisal je študijo o vojaškemu konju, ki je bila od vojnega ministrstva odlikovana. Pod Auffenbergom je prišel v Sarajevo. Avanziral je hitro, 41 let star je že podpolkovnik.

Ij Nesreča. Ko je Grassyjev skladiščnik Ivan Poženel pomagal skladatai tramove, mu je eden padel na levo stopalo in ga znatno poškodoval.

Ij Poliglót. Prišel je v Ljubljano g. Constantino Reyner-Castagno, skoraj osemdesetletni starček, ki govori 25 jezikov. Ze izza trideset let se peča z vprašanjem, kako uniformirati pouk slovnice na podlagi biblijormorfije za vse indogermanske jezike. Predaval je l. 1889. na ljubljanski gimnaziji o svojem sistemu, ki ga imenuje »Gramatica Uno«. Njegova izvajanja so takrat splošno odobraval. Metoda gospoda

Reyer, ki hoče, če dobi kakega sodelovatelja, izdati bibliomorfično slovnico vseh slovanskih jezikov, ima z ozirom na dosedanje pouk slovnice precej samosvojih potez. Linguisti in poliglotti, ki bi se za stvar interesirali, naj ga blagovolijo obiskati. G. Reyer je vsakemu radevolje na razpolago. Kdor ne zna romanskih jezikov, se lahko pogovori nemško, angleško ali slovensko. Stanuje Hotel Union.

Ij Požar. Včeraj ob pol 8. uri sta natanila dva strela z Grada požar v mestnem okolišu. Na doslej neznan način se je vnela parna žaga Kranjske stavbinske družbe poleg tobačne tovarne. Plameni so švigali visoko proti nebu in v kratkem času je bila uničena lesena stavba s stroji vred. Požarna bramba tobačne tovarne, kakor tudi ljubljansko gasilno društvo sta bili takoj na licu mesta ter se jima je posrečilo ogenj lokalizirati ter obvarovati pred ognjem lesena skladišča Kranjske stavbinske družbe, ki so bila v neposredni bližini. Požar je prihitelo gledat na tisoče broječe občinstvo ter sta vojaštvo in policija napravila kondon, da ni občinstvo motilo gasilnih del. Škodo cenijo na 20.000 K, a je pokrita z zavarovalnino.

Ij Tujski promet. V mesecu juniju je došlo v Ljubljano 4647 tujcev.

Ij Zadruga gostilničarjev, kavarnarjev itd. v Ljubljani ima v četrtek, 9. t. m. ob 3. uri popoldne v vrtnem salonu gostilne »pri Levu« na Marije Terezije cesti svoj izvanredni občni zbor.

Sožalje v Rimu.

Rim, 4. julija 1914.

Danes je bil v cerkvi nemškega (avstrijskega) hospica St. Maria dell'Anima slovesni rekviem za rajnega prestolonaslednika in njegovo soprogo. Sv. mašo je opravil msgr. Ramuzzi, maestro di camera pri sv. očetu, absolutio tumuli pa kardinal državni tajnik Merry del Val.

Pri zadušnici je bilo navzočih 16 kardinalov, nekaj jih je bilo zadržanih in so poslali svoje zastopnike. Prisostvovalo je tudi več škofov, zastopniki tujih držav in mnogo drugih dostojanstvenikov.

Na javnih poslopih v Rimu visé trobojnice na pol droga ali okrašene s črnim florom.

Šlajerske novice.

š Odlikovanja. Č. g. duhovni svetnik Jožef Cerjak, župnik v Rajhenburgu, je bil ob posvetitvi nove rajhenburške cerkve imenovan za konzistorijalnega svetnika. — Č. g. dekan brežiški Jožef Mešiček je imenovan za kn.-šk. duh. svetnika.

š Osebnost. Č. g. Jan. Ev. Kociper, profesor na c. kr. gimnaziji v Mariboru, stopi s 1. septembrom 1914 v čin pravega veroučitelja s službeno uporabo za celo gimnazijo.

š Učitelj utonil. Preteklo soboto je učitelj Franc Kuher utonil pri kopanju v Dravi nad Mariborom.

š Zaroka. V Svečini sta se zaročila veleposestnik g. Franc Wressner ml. z gospodično Pepiko Lilek, veleposestniško hčerjo istotam. Poroka bo dne 13. julija.

š Zlobnost »Marburgerce«. Ni ga menda pod solncem lista, ki bi tako zagrizeno pisal o Slovencih kot »Marburger Zeitung«. Povodom nesrečne smrti prestolonaslednika Franca Ferdinanda hujska ta satansko zagrizeni protestantovsko vsenemški list Nemce zoper Slovence v vsaki številki. Nas katoliško-misleče Slovence, ki najbolj čutimo veliko nesrečo, dela ta nemčurska hudoba odgovorne za nesrečni umor. Mi se le vprašujemo: Ali je mogoče, da sme renegatsko mariborsko glasilo pisati tako hujskajoče, ne da bi državni pravdnik to začrtal z modrim svinčnikom? Kje je bil državni pravdnik? Kako dolgo bo še smela Marburgerica širiti hujskarijo zoper Slovence?

ABSOLUTIZEM NA ČEŠKEM.

»Wiener Zeitung« napoveduje cesarski patent, s katerim se več bolnišnicam podeljuje pravica javnosti in odreja razne gospodarske zadeve.

PROTINEMŠKE DEMONSTRACIJE V GALICIJI.

V Lvovu so se vršile v nedeljo dijaške demonstracije proti Nemcem. Di-jaki so pobili več šip. Policija je aretirala več oseb. V Przemyslu so Poljaki pobili šipe pri trgovini neke nemške trvdke. Aretirali so devet oseb.

ITALIJA PONUJA AVSTRIJI ALBANINO ZA TRIDENT?

Dr. Maks Roloff, posebni poročevalec »Leipziger Neueste Nachrichten«, ki se mudi v Albaniji, piše: Pravkar sem govoril z nekim italijanskim diplomatom, ki se nahaja incognito v Albaniji. Dejal mi je: Italija bi ne prepustila le cele Albanije Avstriji, marveč celo želi, da bi imela Avstrija nadvlado na Bal-

kanu, če bi Italiji odstopila laški del Tirolske, namreč Trentino. Valona bi morala seveda, saj začetkoma, ostati nekako svobodno mesto. Trentinsko zagodzo potrebujemo, da moremo nastopiti agresivno proti Franciji, ker na Savojsko še nismo pozabili. Šele ko se to zgodi, bo trozveza res utrjena. Tako žalostno umrli prestolonaslednik našim željam ni bil dostopen, mogoče bo zdaj boljše. Samostojna Albanija je nesmi-sel in vemo, da bi mogla napraviti red le kaka volesila. Nemški cesar je, kakor mislim, o naših željah natančno poučen.

NEMŠKI CESAR VILJEM

je 6. t. m. odpotoval v Kiel, od tu nastopi svoje potovanje proti severu.

VOJAŠKA PATRULJA USTRELILA PODČASTNIKA.

Na maršu iz Tridenta v obmejno utrdbo Roncegno sta dva vojaka ustrelila poveljnika podčastnika neke patrulje cesarskih lovcev. Morilca sta nameravala po zločinu preoblečena v civilno obleko pobegniti čez mejo, a so ju aretirali.

OBČINSKE VOLITVE V ITALIJI.

Pri občinskih volitvah 5. t. m. so zmagali konstitucionalci v Legnanu, Comu, Lodiji in Pallanzi, socialisti v Veroni in Sinigagliji, demokrati v Teramu.

Primorske vesti.

p Pobegli kaznjenc. Na otoku Brioni pri Pulju dela okoli sto kaznjencev iz kaznilnice v Kopru. V noči od 2. na 3. t. m. je kaznjenc Ivan Bošketic pobegnil s pomočjo čolna, ki je last upravitelja otoka gospoda Kupewieserja. O beguncu ni ne duha ne sluha.

p Arzenal je med mašo zadušnico delal! Z upravičenim ogorčenjem se je opazalo v Pulju dejstvo, da se je v c. in kr. pomorskem arzenalu moralo delati in se tako ni dala tisočim delavcem prilika, da se udeleže cerkvenega zadušnega opravila za prestolonaslednikom in njegovo soprogo. Ogorčenje je bilo tem večje, ker je po celem mestu počivalo vse delo. Ne vemo, kdo je temu vzrok. Pieteta in globoko spoštovanje do na tako tragičen način umrle visoke dvojice je zahtevala odmor vsaj med svetim opravilom.

p »Pevsko in glasbeno društvo« v Gorici razpisuje službo učitelja za klavir ali gosli. Prosilci, zmnožni poučevati oba instrumenta, imajo prednost. Pojasnila daje odbor. Rok za priglasitev do 15. julija t. l.

p Umor za maščevanje bratove smrti. Minulo soboto je 28letni Marko Vilanič iz Nove vasi pri Poreču ustrelil iz zasede 25letnega težaka Antona Paladina. Slednji je lansko leto v nekem pretepu ubil Vilaničevega brata Martina, toda porotniki so Paladina oprostili, ker so mu priznali silobran. Sedaj pa se je brat ubitega maščeval na ta način, da si je sam poiskal pravico. Vilaniča so odvedli v zapore.

Koroške novice.

k Krvava ljubezenska drama. V Celovcu je vojak 7. pešpolka Karel Schußmann zabodel 17 letno dekle Ivano Kafer, s katero je imel dalje časa ljubezensko razmerje. Prej je bil z dekletom in njeno materjo na nekem plesu, pri katerem pa ga je zelo ujezilo, ker je dekle plesalo tudi z drugimi moškimi. Ko pa mu pri slovesu ni hotela dati roke, je ves divji pograbil za bajonet in jo zabodel v srce. Vojak se je potem sam javil oblastem. Mati umorjenega dekleta je skušala izvršiti samoumor.

ČEBELARSTVO.

Dvodnevni čebelarški tečaj v Marjanišču, ki bi se moral vršiti dne 19. in 20. julija t. l. je zaradi zborovanja »Svete vojske« preložen na 23. in 24. avgusta.

Mladenich

star 27 let, pošten, več slovanskega in nemškega jezika, prosi službe kot sluga v kako pisarno ali denarni zavod. Nastop s 1. avgustom ali pozneje. Naslov Fr. Dolinar, Poljanjska cesta štev. 32, Ljubljana. 2204

Razpis

službe organista in cerkovnika

v Radovljici, ki je zmožen pomagati tudi v posojilnici. Biti mora prav dober pevec, sposoben voditi pri izobraž. društvu tudi gledališke predstave, telovadbo in tamburiranje. Plača v gotovini 1600 K in prsto stanovanje. Prosilci naj se osebno predstavijo župnemu uradu. Oženjeni prosilci imajo prednost. 2246

— »Zločin v Sarajevu.« Pod tem naslovom izide prihodnje dni lična knjižica z dvema krasnima slikama, porabnimi tudi za okvir, in nad 30 drugimi slikami, ki bo obsegala poleg natančnega opisa tragičnega dogodka v Sarajevu tudi natančen življenjepis pokojnega prestolonaslednika in njegove plemenite gospe soproge. Opisane in pojasnjene bodo poljudno tudi vse pogrebne slovesnosti od Sarajeva do grobnice pokojnih nesrečnih žrtev v gradu Arstettnu. Cena lično opremljene knjižice bo 70 vin. za izvod, po pošti 80 vin. Pri večjih naročilih da založništvo do 100 izvodov na vsakih 10 po en prosti izvod, nad 100 pa na vsakih 20 po tri proste izvode. Naročila sprejema Katoliška bukvarna v Ljubljani.

Zahvala.

Ob prebitki izgubi našega dobrega, nepozabnega soproga in očeta, gospoda

Josip Hočevarja

posestnika v Sp. Hrušici

došlo nam je mnogo dokazov odkritega sožalja. Vsem tem kakor onim, kateri so na kakorkoli način lajšali zadnje ure pokojnega, ga spemili k večnemu počitku — Bog povrni!

Sp. Hrušica, dne 7. julija 1914.

2245

Žalujoči ostali.

2228

Zahvala.

Za vse dokaze srčnega sočutja izkazano nam ob priliki nenadne izgube našega preljubega očeta, g.

Dr. Jožefa Skočir-ja

c. kr. okrajnega zdravnika v Črnomlju kakor tudi za časteče spremstvo blagega pokojnika izrekamo vsem ljubeznivim udeležnikom našo iskreno zahvalo, osobito pa se zahvaljujemo črnomljskemu okrajnemu glavarju Iv. Domicelju, glavarstvu, sodniji, gos. kolegum, sl. čitalnici in sl. društvu črnomljskega prostv. gasilnega društva, gos. pevsem za tolažebno petje in vsem darovalcem krasnih vencev.

Iskrena hvala!

V Črnomlju, dne 5. julija 1914.

Zalujoči:

Antonija, soproga.

Mario in Marcello sinova.

Ines hčer.

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 7. julija 1914.

Pšenica za oktober 1914	12-75
Pšenica za april 1915	12-95
Rž za oktober	9-23
Oves za oktober	7-64
Koruza za julij 1914	7-31
Koruza za avgust 1914	7-46

Začetniki!

Grško, latinsko, francosko, angleško, nemško, italijansko po zelo nizki ceni! — Marija Stanič, Knaflova ulica 4. I. 2205

Bencin motor

na kolesih, za 5 konjskih sil, že malo rabljen, za rabo kmetijskega društva ali večjega posestnika in mlatilnica boljše vrste, ki zrnje sama nosi v vrečo, se prodasta za nizko ceno. Matija Lipar v Mengšu. 2206

Društvo inženirjev na Kranjskem

naznanja, da se vrši

v nedeljo, dne 19. t. m. ob 10 uri dopoldne v hotelu Tivoli

IV. redni občni zbor

z že objavljenim dnevnim redom.

Na predvečer ob 8. uri je istotam sestanek v čast delegatom »Hrv. društva inženjera i arhitekta u Zagrebu.«

NB. Za društveni izlet v Idrijo (odhod iz Ljubljane v soboto, dne 11. t. m. ob 1 uri 6 min. popoldne) naj se izvolijo gg. člani odbora nemudoma prijaviti. Za vožnjo iz Logatca v Idrijo ter obratno je oskrbel odbor avtomobile iz društvenih sredstev.

Advokat

Dr. EGON STARE

je otvoril

odvetniško pisarno

v Trstu, ul. Nuova 20/II

(hiša Živnostenske banke)

Telefon 28-83. 2232

Prodaja se lepo posestvo

z novo hišo, na kateri je koncesija za gostilno in trafiko. Gospodarska poslopja so v dobrem stanju. Posestvo, obstoječe iz rodovitnih njiv in travnikov ter prav lepih gozdov, leži ob okrajni cesti in meri okoli 40 oralov. Zraven je še drug postranski gotov zaslužek. Prodaja se takoj, radi družinskih razmer. Denarja je treba K 20.000. Naslov pove resnemu kupcu upravništvo tega lista pod št. 2240. (Znamka za odg.)

Prostovoljna dražba

V četrtek 9. julija 1914 ob 9. uri dopoldne se bo na Marije Terezije cesti št. 10 III. nadstr., prodajala na prostovoljni dražbi:

hišna oprava, obleke in razne knjige.

Adolf Reich naznanja v lastnem imenu kakor tudi v imenu svojih sester in bratov in vseh ostalih sorodnikov žalostno vest, da je umrla njegova iskreno ljubljena sestra, gospa

Amalija Kukovič roj. Reich

zasebnica

ki je sinoči nanaglo izdihnila svojo dušo v 65. letu starosti. Pogreb nepozabne rajnice se vrši jutri, dne 8. julija ob pol 6. uri popoldne iz hiše žalosti, Poljanski nasip št. 4, na pokopališče pri Sv. Križu v lastni grob. Sv. maše zadušnice se bodo brale v četrtek 9. t. m. ob 6. uri zjutraj v župni cerkvi sv. Petra. Blago pokojnico priporočamo v prijazen spomin.

Ljubljana, dne 7. julija 1914.

2241

Brez vsakega posebnega obvestila.

Gradovi pokojnega prestolonaslednika.

Z veliko ljubeznijo in trudom je nadvojvoda Franc Ferdinand preuredil svoj grad v Konopištu, ki ga je l. 1887. kupil od kneza Karola Lobkowitza, v pravi čudež umetnosti in agrikulture. Grad, ki je igral v češki zgodovini vedno znatno vlogo, je bil stoletja last grofov Sternbergov. Po 30letni vojni je bil grad v posesti raznih plemiških rodbin, dokler ga niso leta 1830. podedovali Lobkowitzi. Nadvojvoda Franc Ferdinand je preuredil grad z velikimi gmotnimi žrtvami ter pustil odstraniti vse prizidke, ki so kvarili zgodovinsko stavbo. Na posesti gradu v Konopištu leži vzorna vas Zabovresk, v kateri so zgrajene hišice natančno po navodilih in načrtih nadvojvode, ki je popolnoma prenovil zgodovinsko znamenito cerkev v Chvojenu.

V vročem poletnem času je bival nadvojvoda Franc Ferdinand ponovno zadnja leta v lovskem gradu Blühnbach, ki je bil ustanovljen od solnograške nadškofije. Ta grad ima na svoji posesti obširna lovišča ter je nudil ob vnožju visokih gora nadvojvodovi družini varstva proti poletni vročini. V isti namen naj bi služilo tudi prenovljenje zgodovinskega gradu Ambras pri Inomostu in nakup romantičnega gradu Tauferja severno od Brunecka, medtem ko je nadvojvoda v lovskem času pogosto posejal grad Eckartsau ob Donavi.

Pozimi je bival nadvojvoda družina v Miramaru ali na Brionih, ter v Belvederu, sloviti baročni stavbi na Dunaju, ki jo je, kakor znano, zgradil Luka pl. Hildebrandt po načrtih Fischerja pl. Erlacha za princa Evgena Savojskega, in ki je bila od leta 1904. rezidenca prestolonaslednikova.

Pogosto je bival prestolonaslednik s svojo družino na gradu Artstetten, vendar ni ljubil kakih oficijelnih slovesnosti ob svojem prihodu na grad. Oficijelni sprejemi ob prihodu ali odhodu so bili strogo prepovedani. Zaradi tega tudi župan istoimenskega trga ni imel nikoli priliko, da bi bil predstavljen nadvojvodi. Nadvojvoda sam je šel pač nekolikokrat tudi peš skozi trg ter je nekoč tudi kupil v neki trgovini par sličic z napisom »Spomin na Artstetten.« Vojvodinja in njeni otroci pa so vedno bili v gradu in ljudje so jih videli le, kadar so se peljali v avtomobilu skozi trg ter prijazno odzdravljali na pozdrave prebivalstva. Največkrat se je peljala nadvojvodova družina k romarski cerkvi Maria Taferl, kjer sta nadvojvoda in vojvodinja praznovala tudi 1. julija 1910 desetletnico svoje poroke. Omenjenega dne sta se pripeljala nadvojvoda, vojvodinja s svojimi tremi otroci v avtomobilu k romarski cerkvi, kjer so po slovesnem sprejemu prisostvovali sveti maši. Med množico, ki je visoke goste pozdravila, je bil tudi neki 83letni stariček, ki je bil 40 let v službi nadvojvode Karola Ludovika. Ko ga je prestolonaslednik zagledal, je pristopil k njemu, razgovarjal se z njim zelo prijazno ter ga predstavljal vojvodinji. Za romarsko cerkev Maria Taferl je nadvojvoda dal marsikak dragocen dar.

Grad Artstetten, čegar cerkev bo hranila trupli nadvojvode Franca Fer-

dinanda in njegove soproge, je zelo star. Prvikrat se imenuje v listinah l. 1143. V tem času je bil last nekega plemiča z imenom Auerstetten ali Arstetten in odtod je tudi današnje ime gradu in kraja. Lastniki gradu so se pogosto menjali. Leta 1823. je kupil grad cesar Franc I. in kmalu je postal priljubljeno bivališče nadvojvode Karola Ludovika, ki je v letih 1865. do 1896. pogosto bival poleti v njem. Nadvojvoda je pustil grad prenoviti, grad in cerkev sta dobili strehi iz škrlja in popravljeni so bili tudi cerkveni stolpi. Po smrti nadvojvode bi moral prevzeti grad eden izmed mlajših bratov prestolonaslednika, prepustil pa ga je vendar nadvojvodi Francu Ferdinandu, kateremu je bil Artstetten, v katerem je preživel svoje najlepše mladostne dni, zelo priljubljen. Komaj je postal prestolonaslednik lastnik gradu, že se je tudi trudil, da bi ga prenovil svojemu okusu primerno. Veliko skrb je posvečal grajskemu parku in do gradu so morali napraviti široko avtomobilno cesto. Cerkev, ki je doslej stala poleg gradu, je bila s prizidkom združena z glavnim poslopjem in vse moderne arhitektonske okraske so na prestolonaslednikovo željo odstranili ter vpeljali zopet stari kmečki slog, kakršen je bil ohranjen na slikah. Lansko leto so bila tozadevna dela končana. V gradu so naprave za centralno kurjavo in električno razsvetljavo, grad sam so pa tudi razširili. Posebno skrb je posvečal nadvojvoda opremiti cerkev.

Že leta 1910. je sklenil nadvojvoda Franc Ferdinand napraviti v artstetenski cerkvi zase in za svojo družino grobnico. Z velikim trudom so izvršili tozadevno njegovo naročilo in napravili v temeljih cerkve grobnico. V cerkvi sami označuje mesto nadvojvodske grobnice štiri kvadratne metre velika kamnita plošča. V grobnico samo se pride skozi težka železna vrata iz vrta gradu. Prostor, v katerem bosta shranjeni krsti plemenitih žrtev, je brez vsakega okrasja. Stene in tla so cementirana in svitlo belo pobarvana. Nasproti vhoda je v grobnici postavljen iz kamna izklesan križ z Zveličarjem. Pred njim stojita dva klečalnika, na katerih je prostora za šest do osem oseb. Klečalniki so črne barve. Ob vzdolžni strani grobnice so napravljene v steno vzdolbine. Ker zavzema grobnica večji del pod cerkvijo in ker prihaja skozi steklene plošče tik cerkve vanjo luč, vlada v grobnici popolna dnevna svetloba. Vhod k grobnici tvori portal z dvema stebroma, ki nosita pomol, na katerem je nadvojvodski grb. Portal je bil menda prenešen v Artstetten z nekega tirolskega pokopališča ter je več stoletij star.

Ko je bila grobnica dodelana, se je pripeljal nadvojvoda v Artstetten, da si jo ogleda ter je bil zelo zadovoljen z izvršenim delom. Ob tej priliki je rekel, da si je zase in za svoje zato izbral drugo počivališče, ker bi v kapucinski grobnici na Dunaju ne imel miru pred električno železnico, ki vozi nad njo. Nadvojvoda je tudi označil mesto, na katerem naj bi stala njegova krsta.

Nadvojvodova grobnica ni prazna. Ob steni je stala do zadnjega časa mala

krsta z zemeljskimi ostanki pred tremi leti mrtvorjene hčerke nadvojvode in njegove soproge. Sedaj so krsto prestavili tako, da bosta stali ob njenih straneh krsti umorjenih starišev.

Napravi grobnice je nadvojvoda posvečal posebno pozornost in je mislil tudi glede nadaljnega okrašenja grobnice izdati potrebne odredbe. V Artstetenu pripovedujejo, da je neki nadvojvodov nastavljenec v gradu dobil pred dnevi pismena navodila od nadvojvode glede njegovega bližnjega bivanja v Artstetenu. Sedaj pa bo tu njegovo bivanje večno. Ob strani svoje zveste soproge bo tu njegov zadnji počitek.

Lepo kravo

švicarske pasme, dobro mlekarico, srednje velikosti, 8 mesecev brejo, s 4. teletom in eno 14 mesecev staro, lepo telico, domače reje, ter dva močna, dvoiprežna voza in en „brek“ za 10 oseb. Še malo rabljen, ima na prodaj JAKOB ŠKERLJ, posestnik v Žužemberku št. 20. Cena po dogovoru. 2234

Hiša

1 uro od Ljubljane, kjer se 3 cestestikajo, priprava za vsako obrt, posebno za dobrega kovača, se prodaja. Kje, pove uprava „Slovenca“ pod št. „2064“. (Znamka za odgovor.)

Varuh dojenčkov

Sladni čaj znamka »Sladin« je rešil dojenčke, pri katerih so druga otroška redilna sredstva odrekla. Vzgojenje s Sladinom je polovico cenejše. Prihrani se tudi na mleku in sladkorju. 1/4 kg zavoj stane 60 vin. in se dobi tudi pri trgovcih. Po pošti 5 zavojev 4 K franko pri izdelovalcu, lekarnarju Trnkoczy zraven rotova v Ljubljani. Njegova žena je vzgojila s Sladinom 8 zdravih otrok. Na stotine mater to vzgojenje, posnema z najboljšim uspehom. Za odrasle je Sladin edini zajtrk, kateri daje kri, moč, mirne živce, zdravje. Je polovico cenejši kakor vsak drug zajtrk in prihrani tudi na mleku, sladkorju. Za bolne je Sladin izvir zdravja. Glavne zaloge na Dunaju: v lekarnah Trnkoczy, Schönbrunnerstraße 109, Radeckplatz 4, Josefstädterstraße 25. V Gradcu: Sackstraße 4. V Trstu, drogerija I. Camauli Giov. di Guardiella 703; v Gorici Mazzoli E. trgovec; v Celju Hočevar, trgovec; v Celovcu Hauser lekarnar; v Mariboru König, lekarnar 109.

Če se mirno preudari, se mora priti do izpoznanja, da so mešanice pražene kave

Karola Planinška

po aromi in izdatnosti najboljša.

Dobivajo se v pražarni,

vogal Dunajska cesta - Sodna ulica in v špecerijski trgovini Dunajska cesta št. 6.

1129

Hiša

z gostilniško obrtjo

v bližini velike tovarne, blizu Ljubljane, z 9 sobami, katere imajo v najem tovarniški delavci. Pod hišo velika klet, poleg hiše velika ledenica (zaloga piva bi se lahko ustanovila) in obenem tudi mesarija, se želi prodati. Kje, se izve pri upravnistvu „SLOVENCA“ pod št. 2063. — (Znamka za odgovor!)

Citre

malo rabljene, dobro ohranjene, se prodajo:

2231

Kongresni trg št. 11, Ljubljana.

Pianino

skoraj nov, je radi selitve poceni na prodaj.

2224

Dvorni trg 3, II. nadstropje, na desno od stopnjic.

Wolfova lokomobila

50 HP se vsled povečanja podjetja prodaja po ugodni ceni. Lokomobila bode še dva meseca v obratu in zmaguje 80 HP. Nadaljna pojasnila daje FRANJO ŽAGAR, Markovec, p. Staritr pri Rakeku. 2239

Z avgustom se ODDA V NAJEM

prodajalna

Več se poizve v trafiki Florijanska ulica št. 20, Ljubljana. 2238

SLUGA

oženjen, brez otrok ima prednost, več kakor rokodelstva (mizar, zidar, ključavničar ali tapetnik), žena pa dobra kuharica, se sprejme kot pisarniški in hišni sluga v graščino na Kranjskem. Zahteva se znanje nemškega jezika. — Ponudbe z zahtevo plače pod »K 3063« na anonimno pisarno Haasensteln & Vogler, A.-G. Dunaj I.

ZALOGA

oseh urši belega, bombažastega, prisino platnenega, perilnega blaga v oseh kakovostih in širokostih.

Modni bombažasti in platnени žepni robci itd.

Modna manufakturna trgovina ::

Janko Češnik

Stritarjeva ulica.

LJUBLJANA.

Lingarjeva ulica.

ZALOGA

raznoursnih preprog in tekalnikov, pliša, tapetrijute, Smolejev kokos i. dr. Zastori: čipkasti, bel, krem, platneno gobelin v oseh modnih barvah.

Novosti.

Garniture.

Prodaja radi prošle sezone svojo zaostalo zalogo modnega blaga za dame in gospode po zelo znatno znižani ceni. Postrežba strogo solidna.

Najboljši nakup vsakovrstnih modernih in trpežnih

čevljev

je v zalogi lastne tovarne

PETER KOZINA & K^o. LJUBLJANA NA BREGU.

Cene za gospode K 14—, 17—, 20—
" " dame " 12—, 15—, 18—
" " dečke ^{36/39} " 10—, 12—
" " otroke K 5—, 6—, 7—, 8—

Specialna vrsta za moške in ženske samo K 10—

Garantirana kakovost po teh cenah. Cenejša vrsta od kron 1'50 naprej.

710